

MINISTERUL EDUCAȚIEI

Raport

privind starea învățământului

superior din România

2019 – 2020

CUPRINS

INTRODUCERE	3
CAPITOLUL I. ANALIZA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR DIN PERSPECTIVA INDICATORILOR DE BAZĂ	4
1. Rețeaua instituțiilor de învățământ superior	4
2. Participarea la învățământul superior	6
2.1. Evoluția efectivelor de studenți	6
2.2. Durata medie de frecvență a învățământului superior	19
2.3. Rata specifică de cuprindere pe vârste	20
2.4. Rata brută de cuprindere	22
3. Rezultate ale învățării în învățământul superior	22
3.1. Rezultate ale studenților din învățământul universitar de licență	22
3.2. Absolvenți ai învățământului superior	24
4. Resurse umane în învățământul superior	29
4.1. Evoluția efectivelor de personal din învățământul superior	29
4.2. Distribuția pe funcții didactice a personalului din învățământul superior	30
4.3. Ponderea personalului didactic feminin	31
4.4. Numărul de studenți ce revine unui cadru didactic	32
CAPITOLUL II. ACȚIUNI RELEVANTE ȘI REZULTATE OBTINUTE ÎN ANUL UNIVERSITAR 2019-2020	33
1. Asigurarea cadrului normativ pentru funcționarea optimă a sistemului de învățământ superior	33
2. Asigurarea accesului egal și a participării în învățământul superior	37
3. Creșterea calității programelor de studii și a competitivității universităților	38
4. Corelarea programelor de studii universitare cu cerințele angajatorilor	42
5. Dezvoltarea dimensiunii internaționale a învățământului superior	47
CAPITOLUL III. DIRECȚII DE DEZVOLTARE A ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR PENTRU ANUL 2021	55
ANEXĂ - Lista de abrevieri	62

INTRODUCERE

Raportul asupra stării sistemului național de învățământ superior din România pentru anul universitar 2019-2020 prezintă o analiză statistică realizată pe baza unui set de indicatori de bază incluși în Sistemul Național de Indicatori pentru Educație (SNIE). SNIE este compatibil cu sistemele internaționale de indicatori (Eurostat, OECD, UNESCO, Banca Mondială) și include o parte a indicatorilor-țintă specifici obiectivelor europene comune în domeniul educației și formării profesionale.

Capitolul I, elaborat de către Unitatea de Cercetare în Educație, prezintă situația înregistrată în sistemul de învățământ universitar în anul 2019/2020, din perspectiva următoarelor dimensiuni: participarea la educație; rezultatele studenților; resursele umane.

La calcularea valorilor indicatorilor au fost utilizate datele primare oficiale puse la dispoziție de Institutul Național de Statistică și de Ministerul Educației și Cercetării (MEC). În cazul indicatorilor care utilizează informații culese la începutul anului universitar (*indicatori de intrare*), analiza a fost realizată având ca reper anul universitar 2019/2020. Pentru indicatorii care utilizează informații culese la final de an universitar (*indicatori de ieșire*), analiza a fost realizată având ca reper anul universitar 2018/2019.

Capitolul II prezintă acțiunile relevante desfășurate în anul universitar 2019/2020, subsumate unui număr de cinci obiective generale și rezultatele obținute. Capitolul III prezintă prioritățile sistemului de învățământ superior pentru anul 2021.

CAPITOLUL I.

ANALIZA SISTEMULUI DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR DIN PERSPECTIVA INDICATORILOR DE BAZĂ

1. Rețeaua instituțiilor de învățământ superior

La nivelul anului 2019/2020, sistemul național de învățământ superior cuprindea 90 de instituții de învățământ superior, în cadrul cărora funcționau 546 de facultăți. Învățământul de stat reprezintă 60% dintre instituțiile de învățământ superior și 74% din totalul facultăților.

Distribuția instituțiilor de învățământ superior pe forme de proprietate evidențiază următoarele date pentru anul universitar 2019-2020: 55 de instituții de învățământ superior de stat și 35 de instituții de învățământ superior particulare, cu 407 facultăți de stat și 139 de facultăți particulare. Ponderea cea mai ridicată a instituțiilor de învățământ superior și a studenților este prezentă în Municipiul București, care cuprinde peste un sfert (28,6%) dintre facultăți și aproape o treime (32,9%) dintre studenți.

Tabel 1. Rețeaua sistemului național de învățământ superior

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Nr. instituții de învățământ superior, din care:	108	107	103	101	99	97	95	92	90
- proprietate de stat	57	56	56	56	56	56	56	55	55
- proprietate particulară	51	51	47	45	43	41	39	37	35
Nr. facultăți, din care:	614	596	590	583	567	560	554	545	546
- proprietate de stat	410	405	405	403	409	405	406	406	407
- proprietate particulară	204	191	185	180	158	155	148	139	139

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2020.

Numărul total de universități înregistrează un trend descendent în perioada analizată, situație determinată, în primul rând, de scăderea numărului de universități particulare, concomitent cu păstrarea, în aproximativ aceiași parametri, a rețelei de învățământ superior de stat. Numărul de facultăți scade constant în perioada 2011-2018 (de la 614 la 545), după care ajunge la 546 la nivelul anului universitar 2019-2020.

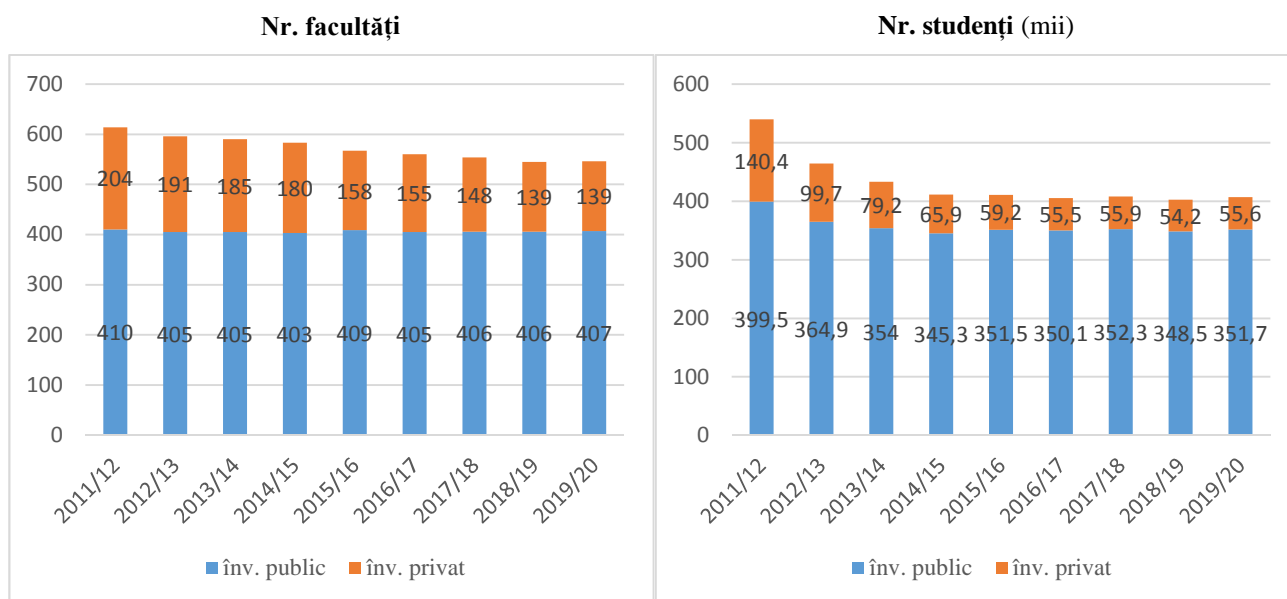
Trendul descrescător înregistrat de instituțiile de învățământ superior se corelează cu **tendințele înregistrate la nivelul efectivelor de studenți**. Astfel, efectivele de studenți înscriși în învățământul superior de licență au scăzut semnificativ în perioada 2011-2016 (de la 539,9 mii la 405,6 mii), pentru ca să crească ușor în 2017/2018 (408,2 mii), apoi iar să scadă în anul universitar 2018/2019 (402,7 mii). În anul universitar 2019-2020 s-a înregistrat o ușoară creștere, astfel că numărul de studenți înscriși în învățământul de licență a fost de 407,4 mii.

Tabel 2. Numărul de studenți înscriși în învățământul superior de licență (mii)

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Nr. studenți în învățământul de licență, din care:	539,9	464,6	433,2	411,2	410,7	405,6	408,2	402,7	407,4
- proprietate de stat	399,5	364,9	354,0	345,3	351,5	350,1	352,3	348,5	351,7
- proprietate particulară	140,4	99,7	79,2	65,9	59,2	55,5	55,9	54,2	55,6

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2020.

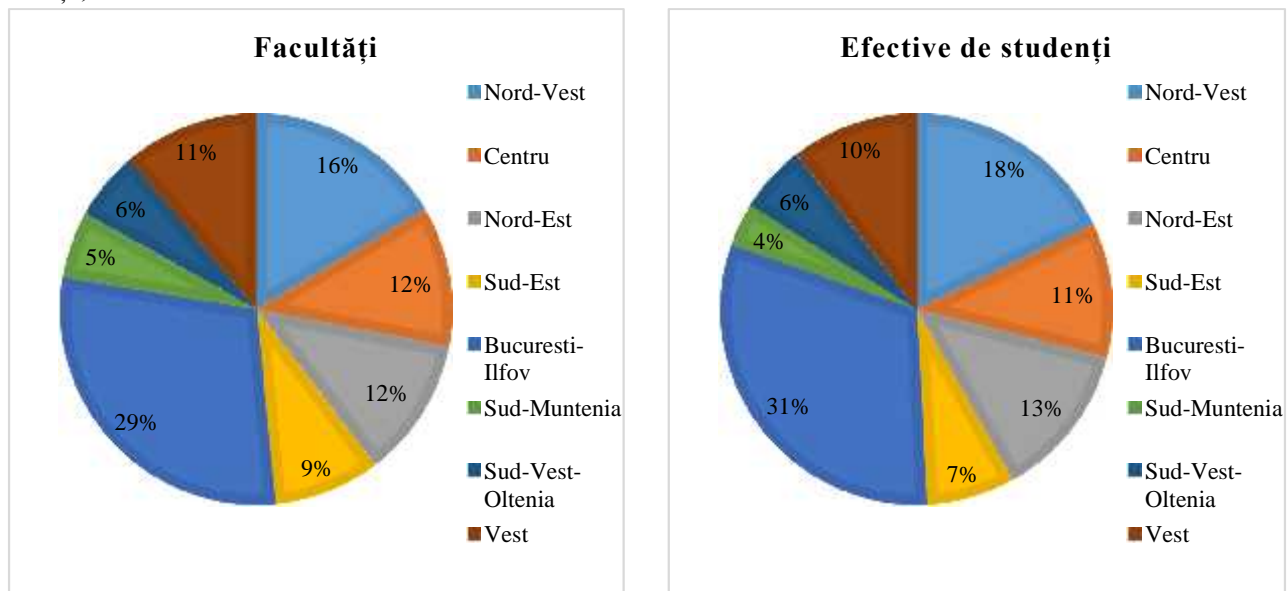
Figură 1. Evoluția numărului de facultăți și a numărului de studenți înscriși în învățământul superior de licență

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2020.

Informațiile¹ privind **distribuția teritorială a instituțiilor de învățământ superior** evidențiază asigurarea unui acces deschis la educația de nivel superior. La nivelul anului universitar 2019/2020, sistemul național de învățământ superior acoperea municipiul București și 37 de județe. Nu există instituții de învățământ superior/facultăți în județele Botoșani, Giurgiu, Ialomița și Vaslui.

Figură 2. Distribuția pe regiuni de dezvoltare a facultăților și a studenților cuprinși în învățământul superior de licență, în anul universitar 2019/2020

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2020.

¹ Învățământul superior la începutul anului universitar 2019-2020, INS, 2020

2. Participarea la învățământul superior

2.1. Evoluția efectivelor de studenți

În anul universitar 2019/2020, în sistemul de învățământ superior din România au fost înmatriculate 543,3 mii de persoane, din care 86,3% în cadrul instituțiilor de învățământ superior de stat, în scădere față de anul precedent, când ponderea acestora se apropia de 88%. 73,9% dintre studenții din învățământul superior de stat și 82,5% dintre studenții din învățământul superior particular urmau programe de studii universitare de licență (75% din total studenți erau înscriși în ciclul licență).

- **Context demografic**

În ultimii ani, se constată **tendințe demografice negative** în ceea ce privește populația rezidentă de vârstă corespunzătoare învățământului superior, înregistrându-se scăderi la toate grupele de vârstă, cu excepția celei de 30-34 de ani (creștere cu 26,4 mii de persoane în 2019 față de anul precedent). Evoluția demografică reprezintă unul dintre factorii care influențează fluctuația efectivelor de persoane înscrise în învățământul superior.

Tabel 3. Evoluția populației rezidente în România (mii)

Vârsta	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
18 ani	221,4	223,6	220,9	213,8	213,0	215,6	215,7	213,8	208,2
19 ani	224,4	221,4	221,5	219,9	213,1	211,7	214,0	211,0	209,4
20 ani	229,1	224,7	219,1	220,3	218,5	210,3	208,6	208,4	206,0
21 ani	261,7	239,3	222,4	217,8	218,4	214,9	205,8	203,4	204,6
22 ani	287,6	269,4	237,3	221,2	215,5	214,6	210,2	200,3	199,8
23 ani	291,7	288,6	267,5	235,9	218,5	211,5	209,9	204,4	196,9
24 ani	290,8	290,2	287,0	265,8	232,2	213,9	206,1	203,8	201,2
25-29 ani	1306,9	1326,6	1368,6	1399,2	1388,9	1320,4	1248,7	1163,0	1089,6
30-34 ani	1522,8	1485,7	1424,7	1367,7	1325,4	1299,3	1303,8	1333,5	1359,9
35+	11659,3	11676,6	11751,9	11810,1	11853,3	11880,0	11880,0	11866,8	11848,6

Sursa: Baza de date privind populația rezidentă din România la data de 1 iulie, INS, 2012-2020.

- **Context educațional**

În anul universitar 2019/2020, în instituțiile de învățământ superior din România erau înmatriculate 543,3 mii de persoane, cu aproximativ 9 mii de persoane mai mult decât în anul universitar precedent. Din totalul persoanelor înscrise în învățământul superior în anul 2019/2020, 75% urmau programe de studii universitare de licență, 20,5% – programe de studii universitare de masterat, 4% – programe de studii universitare de doctorat, iar 0,5% – programe de studii postuniversitare (programe postdoctorale, programe de studii aprofundate și academice postuniversitare, programe de studii postuniversitare de specializare).

Tabel 4. Numărul persoanelor înscrise în învățământul superior, pe programe de studii (mii)

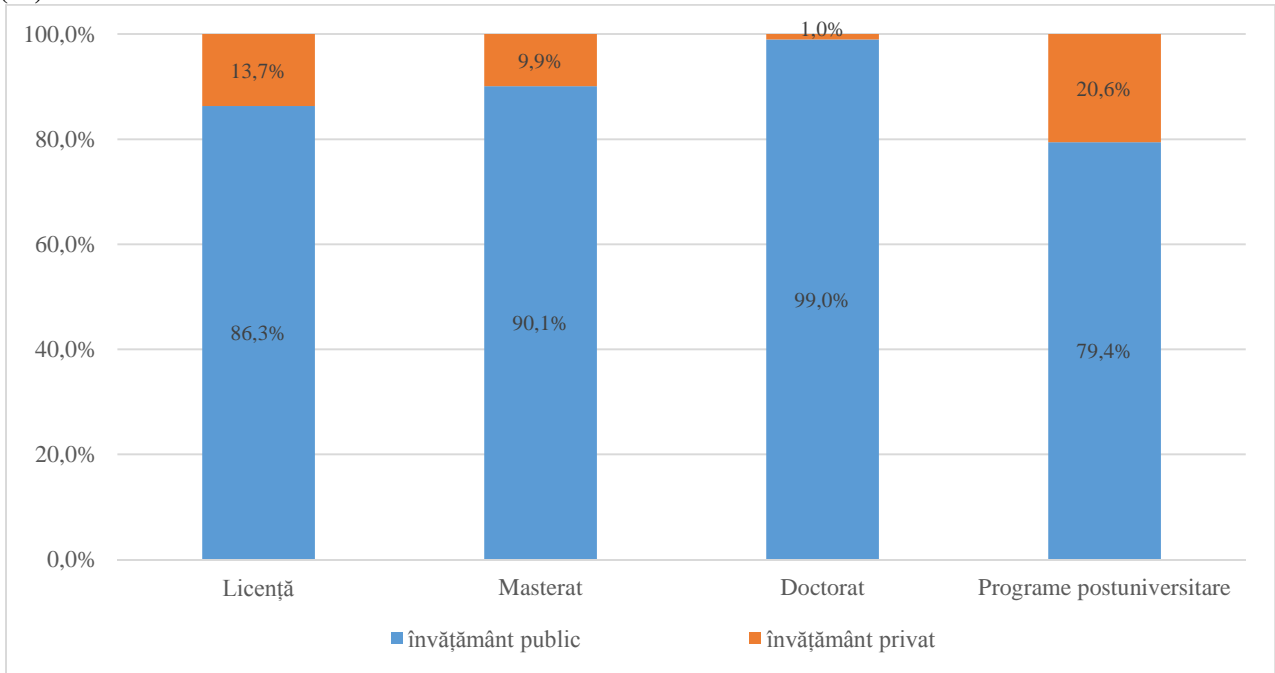
	Total	Programe de studii				Ponderea studenților din licență
		Licență	Masterat	Doctorat	Programe postuniversitare	
Anul universitar 2013/2014						
Total	578.725	433.234	114.254	20.011	11.226	74,9%
De stat	485.168	353.988	101.175	19.792	10.213	73,0%
Particular	93.557	79.246	13.079	219	1.013	84,7%
Anul universitar 2014/2015						
Total	541.653	411.229	107.092	18.777	4.555	75,9%
De stat	464.149	345.336	95.860	18.513	4.440	74,4%
particular	77.504	65.893	11.232	264	115	85,0%
Anul universitar 2015/2016						
Total	535.218	410.697	104.739	17.156	2.626	76,7%
De stat	465.012	351.450	94.129	16.971	2.462	75,6%
Particular	70.206	59.247	10.610	185	164	84,4%
Anul universitar 2016/2017						
Total	531.586	405.638	103.827	19.154	2.967	76,3%
De stat	464.642	350.149	92.838	18.885	2.770	75,4%
Particular	66.944	55.489	10.989	269	197	82,9%
Anul universitar 2017/2018						
Total	538.871	408.179	106.358	19.753	4.581	75,7%
De stat	471.376	352.299	95.436	19.563	4.078	74,7%
Particular	67.495	55.880	10.922	190	503	82,8%
Anul universitar 2018/2019						
Total	533.749	402.696	108.136	20.416	2.501	75,4%
De stat	467.931	348.517	96.979	20.104	2.331	74,5%
Particular	65.818	54.179	11.157	312	170	82,3%
Anul universitar 2019/2020						
Total	543.299	407373	111.251	21.976	2.699	75,0%
De stat	475.823	351.738	100.189	21.752	2.144	73,9%
Particular	67.476	55.635	11.062	224	555	82,5%

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2014-2020.

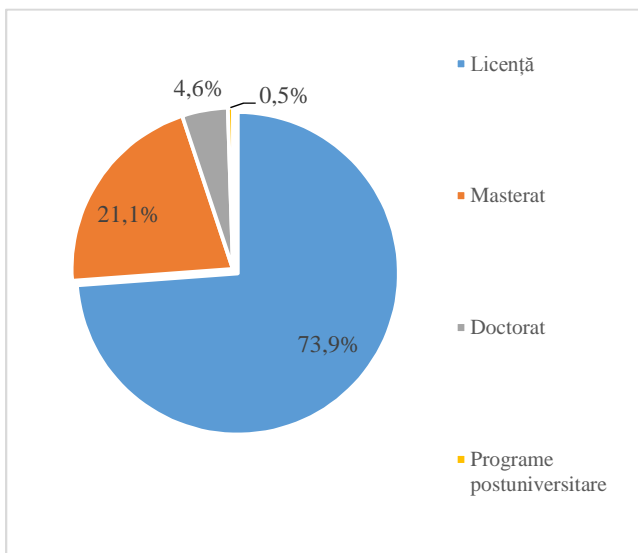
Ponderile studenților din programul de studii de licență au fost mai mari în învățământul particular decât în cel de stat pe întregul interval analizat. La nivelul celorlalte programe de studii, ponderile sunt mai mari în învățământul de stat, în mod special la nivel doctoral.

Din totalul persoanelor înscrise în învățământul superior în 2019/2020, 87,6% urmau programe de studii în instituții de stat și 12,4% în învățământul particular. Reducerea numărului de înmatriculări este vizibilă atât în instituțiile de învățământ superior particulare (de la 93,6 mii în 2013 la 67,5 mii în 2019), cât și în cele de stat (de la 485,2 mii în 2013 la 475,8 mii în 2019).

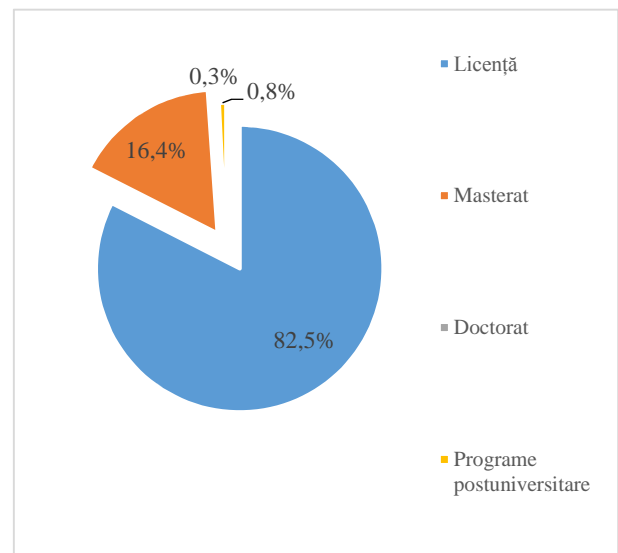
Figură 3. Distribuția studenților, pe programe de studii și pe forme de proprietate, în anul universitar 2019/2020 (%)

Învățământ public

Învățământ privat

Sursa: Date calculate pe baza *Învățământul superior la începutul anului universitar 2019-2020, INS, 2020*

2.1.1. Ciclul I – studii universitare de licență

Efectivele de studenți înscriși la studii universitare de licență au scăzut, urmând aceeași tendință înregistrată în ultimii ani. Numărul studenților înscriși la studii universitare de licență în anul 2019/2020 a fost de 407,4 mii de studenți, în creștere față de anul precedent. Creșterea numărului de înmatriculări este mai pronunțată în instituțiile de învățământ superior de stat.

Tabel 5. Evoluția numărului de studenți înscriși la programe de studii universitare de licență (mii)

An universitar	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Număr total de studenți înscriși la învățământul superior*	871,8	705,3	578,7	541,7	535,2	531,6	538,9	533,7	543,3
Număr studenți înscriși la programe de studii universitare de licență	539,9	464,6	433,2	411,2	410,7	405,6	408,2	402,7	407,4

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2020.

*licență, master, cursuri și studii postuniversitare, doctorat și programe postdoctorale

În pofida faptului că anul universitar 2019-2020 a cunoscut o creștere față de anul precedent a numărului de cursanți înscriși la programul de licență, se remarcă o diferență majoră între numărul celor înscriși în anul universitar 2011-2012 și al celor din 2019-2020 (cu 132,5 mii mai puțini cursanți). Scăderea numărului de înmatriculări de la un an la altul a fost determinată de un complex de factori: ponderi mai reduse de absolvenți de liceu care au promovat examenul de bacalaureat; număr mai mic de persoane care aleg să urmeze simultan mai mult de un program de studii universitare (spre deosebire de anii anteriori); scăderea demografică a populației de vârstă teoretică de școlarizare la acest nivel de studii (19-23 de ani). Alte posibile cauze care au condus la scăderea drastică a numărului de studenți sunt rata crescută de părăsire timpurie a sistemului educațional preuniversitar și fenomenul migrației externe, care afectează dimensiunea coortei ce poate să acceadă la acest nivel educațional.

• Efective de studenți, pe forme de învățământ

În anul universitar 2019-2020, din numărul total al studenților înscriși la studii universitare de licență, **89,8%** sunt înscriși la forma cu frecvență, 6,4% studiază la distanță (în ușoară creștere față de anul precedent), iar aproape 3,8% la programe de studii cu frecvență redusă.

Evoluția efectivelor de studenți înscriși la studii universitare de licență, în diferite forme de organizare a programelor de studii, a înregistrat, în intervalul 2011-2016, o creștere – de la an la an – a ponderii opțiunilor pentru programe de studii cu frecvență (de la 82% la 90,4%), pentru ca în anul 2019-2020 să se înregistreze, pentru prima dată în 5 ani, o ușoară scădere sub 90%.

Tabel 6. Evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de licență, pe forme de organizare a programelor de studii

An universitar	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Număr									
Total studenți, din care:	539.852	464.592	433.234	411.229	410.697	405.638	408.179	402.696	407.373
- în învățământul cu frecvență	442.613	401.099	381.944	367.376	370.939	366.843	367.336	362.868	365.898
- în învățământul seral	592	439	260	144	26	0	0	0	0
- în învățământul cu frecvență redusă	46.628	26.346	20.519	17.113	15.644	15.297	15.074	15.105	15.573
- în învățământul deschis la distanță	50.019	36.708	30.511	26.596	24.088	23.498	25.769	24.723	25.902
Pondere (%)									
Total studenți, din care:	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
- în învățământul cu frecvență	82,0	86,3	88,2	89,3	90,3	90,4	90,0	90,1	89,8
- în învățământul seral	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
- în învățământul cu frecvență redusă	8,6	5,7	4,7	4,2	3,8	3,8	3,7	3,8	3,8
- în învățământul deschis la distanță	9,3	7,9	7,0	6,5	5,9	5,8	6,3	6,1	6,4

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2020.

• Efective de studenți, pe forme de proprietate

Diminuarea efectivelor de studenți din ciclul de licență s-a manifestat diferit, în funcție de forma de proprietate: scăderi s-au înregistrat în special la nivelul învățământului superior particular. Astfel, dacă în anul universitar 2011/2012 ponderea studenților din învățământul particular care frecventau studii universitare de licență, din totalul studenților, era de 26%, în anul 2019/2020 a ajuns la 13,7%. De altfel, în ultimii 5 ani universitari, ponderea pentru această formă de proprietate s-a menținut în jurul valorilor de 13-14%.

În mod firesc, la nivelul învățământului de stat se observă o situație inversă, valoarea crescând de la 74% în 2011/2012 la 86,3% în 2019/2020. Ca și în cazul situației precedente, ponderea pentru această formă de proprietate s-a menținut constantă în ultimii 5 ani, în jurul valorii de 86%.

Tabel 7. Evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de licență, pe forme de proprietate

	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17	2017/18	2018/19	2019/20
Număr									
Total	539.852	464.592	433.234	411.229	410.697	405.638	408.179	402.696	407.373
- de stat	399.464	364.916	353.988	345.336	351.450	350.149	352.299	348.517	351.738
- particular	140.388	99.676	79.246	65.893	59.247	55.489	55.880	54.179	55.635
Pondere (%)									
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
- de stat	74,0	78,5	81,7	84,0	85,6	86,3	86,3	86,5	86,3
- particular	26,0	21,5	18,3	16,0	14,4	13,7	13,7	13,5	13,7

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2020.

- **Efective de studenți, în funcție de țara de proveniență**

În funcție de țara de proveniență, datele pentru anul universitar 2019/2020 arată astfel: 93,3% din totalul studenților înscriși la studii universitare de licență sunt români, iar 6,7% sunt studenți străini. Comparativ cu anii anteriori, ponderea studenților străini este în ușoară creștere, atât per total, cât și în învățământul de stat.

Tabel 8. Evoluția numărului de studenți (români, respectiv străini) înscriși la studii universitare de licență, pe forme de proprietate

	Număr			Pondere (%)	
	Total	Studenți români	Studenți străini	Studenți români	Studenți străini
An universitar 2014/2015					
Total	411.229	389.545	21.684	94,7%	5,3%
De stat	345.336	326.105	19.231	94,4%	5,6%
Particular	65.893	63.440	2.453	96,3%	3,7%
An universitar 2015/2016					
Total	410697	388.110	22.587	94,5%	5,5%
De stat	351.450	330.873	20.577	94,1%	5,9%
Particular	59.247	57.237	2.010	96,6%	3,4%
An universitar 2016/2017					
Total	405.638	381.952	23686	94,2%	5,8%
De stat	350.149	328.593	21.556	93,8%	6,2%
Particular	55.489	53.359	2.130	96,2%	3,8%
An universitar 2017/2018					
Total	408.179	383.364	24.815	93,9%	6,1%
De stat	352.299	329.531	22.768	93,5%	6,5%
Particular	55.880	53.833	2.047	96,3%	3,7%
An universitar 2018/2019					
Total	402.696	377.370	25.326	93,7%	6,3%
De stat	348.517	325.138	23.379	93,3%	6,7%
Particular	54.179	52.232	1.947	96,4%	3,6%
An universitar 2019/2020					
Total	407.373	380.262	27.111	93,3%	6,7%
De stat	351.738	326.757	24.981	92,9%	7,1%
Particular	55.635	53.505	2.130	96,2%	3,8%

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2020.

- **Efective de studenți, pe domenii de studii (profiluri de studii/grupe de specializări) și durata programelor de studii**

Compatibilizarea domeniilor de studii la nivel european a constituit unul din principalele obiectivele ale procesului Bologna. În scopul flexibilizării accesului la programele de studii, al asigurării mobilității studenților și forței de muncă calificate în plan național și european, începând cu anul 2014, raportările statistice la nivel european utilizează grupe de specializări, în conformitate cu *International Standard Classification of Education: Fields of Education detailed levels (ISCED-F 2013)*. La această nouă referință, s-a aliniat și sistemul de indicatori gestionați de Institutul Național de Statistică din România, care, începând cu anul 2014/2015, a trecut de la monitorizarea distribuției studenților pe profiluri de studii la analiza distribuției acestora pe grupe de specializări (ca urmare, datele de mai jos fac referire numai la ultimii șase ani universitari).

Distribuția studenților pe grupe de specializări necesită corelarea cu numărul de ani de studii diferit de la o grupă de specializare la alta. Astfel, conform procesului Bologna, studiile universitare de licență cu frecvență corespund unui număr de 180-240 de credite de studii transferabile (ECTS), respectiv unui număr de 60 de credite de studii transferabile pe an de studiu, pentru 3-4 ani de studiu, 4 ani revenind studiilor din domeniile *tiințe ingineresti*, *tiințe juridice* și *Teologie pastoral*. Pentru anumite profesii (domeniile medicină-farmacie și arhitectură), ciclul I și ciclul II de studii universitare pot fi oferite comasat, într-un program unitar de studii universitare cu o durată cuprinsă între 5 și 6 ani, la forma cu frecvență, diplomele obținute fiind, în unele cazuri, echivalente diplomei de master.

Distribuția numărului de studenți pe grupe de specializări și pe ani de studii este detaliată în cele ce urmează.

Tabel 9. Evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de licență, pe grupe de specializări (conform noii clasificări ISCED-F) și pe ani de studiu

	Total	Total	An preg.	An I	An II	An III	An IV	An V	An VI
2014-2015	(nr.)	(%)							
Total	411.229	100	0,1	30,0	26,8	26,3	12,7	2,3	1,7
Științele educației	10.809	100	0,0	36,7	32,0	31,3	-	-	-
Arte și științe umaniste	35.079	100	1,5	34,4	29,6	29,0	5,1	0,3	0,0
Științe sociale, jurnalism și informații	30.993	100	0,0	36,3	31,7	32,0	-	-	-
Afaceri, administrație și drept	104.416	100	0,0	31,0	28,1	31,6	9,3	-	-
Științe naturale, matematică și statistică	19.632	100	0,0	35,2	29,9	28,6	6,3	-	-
Tehnologiile informației și comunicațiilor	27.034	100	0,0	32,4	28,4	24,5	14,6	-	-
Inginerie, prelucrare și construcții	86.463	100	0,0	27,5	24,5	21,4	24,4	1,0	1,1
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	21.134	100	0,0	27,9	24,5	21,5	20,3	2,9	3,0
Sănătate și asistență socială	60.985	100	0,0	21,9	20,7	20,4	15,1	12,9	8,9
Servicii	14.684	100	0,0	36,0	31,4	27,1	5,4	-	-

	Total	Total	An preg.	An I	An II	An III	An IV	An V	An VI
2015-2016	(nr.)	(%)							
Total	410.697	100	0,2	32,3	25,4	25,6	12,3	2,3	1,9
Științele educației	11.977	100	0,0	36,5	32,6	30,9	0,1	-	-
Arte și științe umaniste	35.541	100	1,9	36,5	27,7	29,1	4,7	0,2	-
Științe sociale, jurnalism și informații	32.493	100	0,0	40,1	29,3	30,6	-	-	-
Afaceri, administrație și drept	96.550	100	0,0	35,1	26,8	29,0	9,1	-	-
Științe naturale, matematică și statistică	18.956	100	0,0	37,8	27,6	28,9	5,7	-	-
Tehnologiile informației și comunicațiilor	25.631	100	0,0	34,9	28,0	25,0	12,2	-	-
Inginerie, prelucrare și construcții	89.741	100	0,0	29,9	23,0	21,8	23,6	0,8	1,0
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	20.835	100	0,0	28,0	23,6	22,3	20,2	3,1	2,8
Sănătate și asistență socială	64.221	100	0,0	22,2	20,4	19,8	15,2	12,6	9,8
Servicii	14.752	100	0,1	36,6	29,1	28,7	5,6	-	-

	Total	Total	An preg.	An I	An II	An III	An IV	An V	An VI
2016-2017	(nr.)	(%)							
Total	405.638	100	0,2	30,5	27,6	24,9	12,5	2,4	2,0

Științele educației	12.450	100	0,0	36,2	32,1	31,5	0,2	-	-
Arte și științe umaniste	34850	100	2,0	34,4	30,6	27,8	5,0	0,2	-
Științe sociale, jurnalism și informații	31.637	100	0,0	38,5	32,4	29,1	-	-	-
Afaceri, administrație și drept	96.199	100	0,0	34,3	29,4	27,7	8,5	-	-
Științe naturale, matematică și statistică	16.809	100	0,0	35,1	31,0	28,7	5,2	-	-
Tehnologiile informației și comunicațiilor	27.513	100	0,0	32,0	30,2	24,9	12,9	-	-
Inginerie, prelucrare și construcții	85.743	100	0,0	26,5	25,8	21,3	24,8	0,7	0,9
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	20.478	100	0,0	25,4	24,2	22,2	22,2	2,9	3,1
Sănătate și asistență socială	64.806	100	0,0	21,6	21,0	19,8	14,6	12,9	10,1
Servicii	15.153	100	0,1	35,0	30,9	27,1	7,0	-	-

2017-2018	Total	Total	An preg.	An I	An II	An III	An IV	An V	An VI
	(nr.)		(%)						
Total	408.179	100	0,2	31,5	25,7	26,3	11,9	2,3	2,0
Științele educației	11.988	100	0,0	36,7	32,1	31,0	0,2	-	-
Arte și științe umaniste	35.071	100	2,5	35,1	28,4	29,1	4,7	0,2	-
Științe sociale, jurnalism și informații	33.450	100	0,0	39,4	30,3	30,4	-	-	-
Afaceri, administrație și drept	97.363	100	0,0	36,0	27,7	28,5	7,8	-	-
Științe naturale, matematică și statistică	16.733	100	0,0	35,8	27,4	31,5	5,3	-	-
Tehnologiile informației și comunicațiilor	28.815	100	0,0	31,6	27,6	28,6	12,1	-	-
Inginerie, prelucrare și construcții	83.448	100	0,0	27,5	22,9	23,8	24,3	0,7	0,9
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	19.945	100	0,0	26,9	22,3	22,7	21,7	3,4	3,0
Sănătate și asistență socială	65788	100	0,0	22,4	20,1	20,1	14,4	12,4	10,4
Servicii	15.578	100	0,0	35,6	29,0	29,0	6,4	-	-

2018-2019	Total	Total	An preg.	An I	An II	An III	An IV	An V	An VI
	(nr.)		(%)						
Total	402.696	100	0,1	30,9	26,8	25,0	12,8	2,4	2,0
Științele educației	12.082	100	0,0	36,3	32,4	31,3	-	-	-
Arte și științe umaniste	34.107	100	1,4	35,1	29,5	28,7	5,1	0,2	-
Științe sociale, jurnalism și informații	32.942	100	0,1	38,2	31,8	29,8	-	-	-
Afaceri, administrație și drept	96.422	100	0,0	35,1	29,5	27,5	7,8	-	-
Științe naturale, matematică și statistică	15.696	100	0,0	35,6	28,8	29,6	6,0	-	-
Tehnologiile informației și comunicațiilor	29.459	100	0,0	30,3	28,7	27,1	14,0	-	-
Inginerie, prelucrare și construcții	81.479	100	0,0	26,5	23,6	21,1	27,2	0,8	0,9
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	19.000	100	0,0	25,3	23,2	21,1	23,2	3,7	3,5
Sănătate și asistență socială	65.799	100	0,0	22,8	20,8	19,4	14,5	12,3	10,1
Servicii	15.710	100	0,0	35,9	30,5	27,6	6,0	-	-

2019-2020	Total	Total	An preg.	An I	An II	An III	An IV	An V	An VI
	(nr.)		(%)						
Total	407.373	100	0,2	32,0	26,0	25,7	11,8	2,3	2,0
Științele educației	12.488	100	0,0	37,5	31,7	30,7	-	-	-
Arte și științe umaniste	33.568	100	1,8	35,5	28,8	29,5	4,5	-	-

Științe sociale, jurnalism și informații	34.521	100	0,1	39,5	30,5	29,9	-	-	-
Afaceri, administrație și drept	98.989	100	0,0	36,2	27,9	28,1	7,8	-	-
Științe naturale, matematică și statistică	15.721	100	0,0	39,0	26,8	29,3	4,9	-	-
Tehnologiile informației și comunicațiilor	30.432	100	0,0	30,3	27,9	28,2	13,6	-	-
Inginerie, prelucrare și construcții	80.188	100	0,0	28,8	22,9	21,8	24,8	0,8	0,9
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	18.715	100	0,0	27,2	22,0	22,0	21,3	3,8	3,6
Sănătate și asistență socială	67.549	100	0,0	22,8	21,2	20,3	13,8	12,0	9,9
Servicii	15.202	100	0,0	36,0	29,8	28,7	5,4	-	-

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2020.

Pe forme de proprietate, există o distribuție relativ echilibrată în învățământul public, concomitent cu centrarea pe anumite domenii preponderente în învățământul superior privat. De exemplu, grupa de specializare *Afaceri, administrație și drept* cuprinde peste jumătate (56,9%) dintre studenții din învățământul superior privat, respectiv numai 19,1% dintre studenții din învățământul superior public. Un alt exemplu este reprezentat de grupa de specializare *Inginerie, prelucrare și construcții* care cuprinde 22,4% dintre studenții din învățământul superior public, respectiv numai 2,7% dintre studenții din învățământul superior privat. Grupele de specializări foarte slab reprezentate în învățământul privat sunt *Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare* și *Științe naturale, matematică și statistică* (fiecare cuprinzând sub 1% dintre studenți).

Table 10. Numărul studenților înscriși în învățământul superior de licență pe grupe de specializări și forme de proprietate, 2019/2020

	Număr		%	
	Public	Privat	Public	Privat
Total	351.738	55.635	100,0	100,0
Științele educației	11.084	1.404	3,2	2,5
Arte și științe umaniste	31.561	2.007	9,0	3,6
Științe sociale, jurnalism și informații	26.631	7.890	7,6	14,2
Afaceri, administrație și drept	67.343	31.646	19,1	56,9
Științe naturale, matematică și statistică	15.269	452	4,3	0,8
Tehnologiile informației și comunicațiilor	27.646	2.786	7,9	5,0
Inginerie, prelucrare și construcții	78.674	1.514	22,4	2,7
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	18.204	511	5,2	0,9
Sănătate și asistență socială	61.885	5.664	17,6	10,2
Servicii	13.441	1.761	3,8	3,2

Sursa: Date calculate pe baza Învățământul superior la începutul anului universitar 2019-2020, INS, 2020.

- **Efective de studenți, în funcție de durata programelor de studii**

Studenții înscriși la studii cu durata de 5-6 ani totalizează puțin peste 14% din învățământul de licență. Cei mai mulți dintre aceștia sunt în cadrul grupelor *Sănătate și asistență socială* (72,4%) și *Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare* (26,6%).

Tabel 11. Numărul studenților din învățământul superior de licență, în funcție de durata programelor de studiu, pe grupe de specializări, 2019/2020

	Total	Număr		%	
		studii de 3-4 ani	studii de 5-6 ani	studii de 3-4 ani	studii de 5-6 ani
Total	407.373	349.414	57.959	85,8	14,2
Științele educației	12.488	12.488	-	100,0	-
Arte și științe umaniste	33.568	33.568	-	100,0	-
Științe sociale, jurnalism și informații	34.521	34.521	-	100,0	-
Afaceri, administrație și drept	98.989	98.989	-	100,0	-
Științe naturale, matematică și statistică	15.721	15.721	-	100,0	-
Tehnologiile informației și comunicațiilor	30.432	30.432	-	100,0	-
Inginerie, prelucrare și construcții	80.188	76.079	4.109	94,9	5,1
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	18.715	13.742	4.973	73,4	26,6
Sănătate și asistență socială	67.549	18.672	48.877	27,6	72,4
Servicii	15.202	15.202	-	100,0	-

Sursa: Date calculate pe baza Învățământul superior la începutul anului universitar 2019-2020, INS, 2020.

2.1.2. Ciclul II – studii universitare de master

În ultimii ani universitari s-au generalizat programele de studii universitare de master (Bologna – ciclul II) la nivelul întregului sistem de învățământ superior. În anul universitar 2019/2020, ciclul de studii universitare de master a cuprins 111,3 mii de studenți, în creștere (cu 3,1 mii de persoane) față de anul anterior. Pentru programul de master, există unele grupe de specializări suprasolicitate, iar altele mai puțin căutate de studenți.

Tabel 12. Evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de master

An universitar	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Număr persoane înscrise* în învățământul superior	541.653	535.218	531.586	538.871	533.749	543.299
Număr studenți înscriși la studii universitare de master	107.092	104.739	103.827	106.358	108.136	111.251
Pondere studenți înscriși la studii universitare de master	19,8	19,6	19,5	19,7	20,3	20,5

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2020

* Licență, master, cursuri și studii postuniversitare, doctorat și programe postdoctorale

În Efective de studenți înscriși la studii universitare de master, pe forme de proprietate

La nivelul anului 2019-2020, 90,1% dintre studenții înscriși la studiile universitare de master sunt incluși în învățământul de stat și numai 9,9% în învățământul particular. Situația este relativ constantă în intervalul analizat.

Tabel 13. Evoluția numărului de studenți înscriși la studii universitare de master, pe forme de proprietate

Forme de proprietate	Număr						Ponderea (%)					
	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Total	107.092	104.739	103.827	106.358	108.136	111.251	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
De stat	95.860	94.129	92.838	95.436	96.979	100.189	89,5	89,9	89,4	89,7	89,7	90,1
Particular	11.232	10.610	10.989	10.922	11.157	11.062	10,5	10,1	10,6	10,3	10,3	9,9

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2020.

În Efective de studenți înscriși la studii de master, pe grupe de specializări

Distribuția studenților din programele de tip masterat pe cele 10 grupe de specializări de bază evidențiază, la nivelul anului 2019/2020, ponderi mai ample la unele grupe de specializări precum: *Afaceri, administrație și drept* (26,2%) și *Inginerie, prelucrare și construcții* (21,7%). Ponderi ridicate se înregistrează și în rândul specializărilor *Științe sociale, jurnalism și informații* (11,3%) și *Arte și științe umaniste* (9,7%). Cele mai mici ponderi se observă la *Sănătate și asistență socială* (3,4%), *Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare* (3,9%) și *Servicii* (5,4%). În ceea ce privește grupa de specializare care a reușit să atragă din ce în ce mai mulți beneficiari în intervalul 2014-2020, *Științele educației* a cunoscut cea mai mare creștere a numărului de masteranzi (de la 2,3% la 5,5%).

Tabel 14. Evoluția numărului de studenți înscriși la studiile de master, pe grupe de specializări (conform noii clasificări ISCED-F), perioada 2014-2019

	Număr						%					
	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Total	107.092	104.739	103.827	106.358	108.136	113.950	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Științele educației	2.422	3.257	3.822	4.055	4.044	6.230	2,3	3,1	3,7	3,8	3,7	5,5
Arte și științe umaniste	11.280	10.535	10.462	10.549	10.636	11.110	10,5	10,1	10,1	9,9	9,8	9,7
Științe sociale, jurnalism și informații	12.777	12.420	11.778	12.162	12.139	12.838	11,9	11,9	11,3	11,4	11,2	11,3
Afaceri, administrație și drept	31.092	29.973	28.803	28.756	29.935	29.840	29,0	28,6	27,7	27,0	27,2	26,2
Științe naturale, matematică și statistică	7.432	6.700	6.242	6.331	6.297	6.637	6,9	6,4	6,0	6,0	5,8	5,8
Tehnologiile informației și comunicațiilor	7.067	6.299	6.574	6.950	7.379	8.052	6,6	6,0	6,3	6,5	6,8	7,1
Inginerie, prelucrare și construcții	23.741	23.907	23.899	24.318	24.324	24.750	22,2	22,8	23,0	22,9	22,5	21,7
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	3.967	4.027	4.230	4.143	4.146	4.450	3,7	3,8	4,1	3,9	3,8	3,9
Sănătate și asistență socială	2.023	2.120	2.662	2.973	3.468	3.838	1,9	2,0	2,6	2,8	3,2	3,4
Servicii	5.291	5.501	5.355	6.121	6.344	6.205	4,9	5,3	5,2	5,8	5,9	5,4

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2020.

În ceea ce privește **forma de proprietate**, se remarcă distribuții relativ echilibrate în învățământul public, comparativ cu existența unor domenii preponderente la nivelul învățământului superior privat. Astfel, 58% dintre studenții din programele de master private sunt înscriși la grupa de specializare *Afaceri, administrație și drept*, comparativ cu doar 22,6% dintre cei din învățământul de stat, aflați la aceeași specializare. Comparativ cu învățământul privat, cele mai mari diferențe în favoarea celui public se observă în următoarele grupe: *Inginerie, prelucrare și construcții* (23,9% față de 2,2%), *Arte și științe umaniste* (10,5% față de 3,5%).

Tabel 15. Numărul studenților înscriși la studii universitare de master, pe grupe de specializări și forme de proprietate, 2019/2020

	Număr		%	
	Public	Privat	Public	Privat
Total	102.333	11.617	100,0	100,0
Științele educației	5.522	708	5,4	6,1
Arte și științe umaniste	10.706	404	10,5	3,5
Științe sociale, jurnalism și informații	10.273	2.565	10,0	22,1
Afaceri, administrație și drept	23.098	6.742	22,6	58,0
Științe naturale, matematică și statistică	6.460	177	6,3	1,5
Tehnologiile informației și comunicațiilor	7.729	323	7,6	2,8
Inginerie, prelucrare și construcții	24.500	250	23,9	2,2
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	4.430	20	4,3	0,2
Sănătate și asistență socială	3.786	52	3,7	0,4
Servicii	5.829	376	5,7	3,2

Sursa: Date calculate pe baza *Învățământul superior la începutul anului universitar 2019-2020, INS, 2020.*

În Programe postuniversitare

Pe lângă studenții înscriși la studiile universitare de master, datele statistice raportează un total de 2699 de persoane participante la programe postuniversitare, în anul 2019/2020. Programele postuniversitare de formare și dezvoltare profesională vizează actualizarea sau dezvoltarea unor unități de competență solicitate de standardele ocupaționale și sunt dedicate absolvenților care au finalizat cu diplomă cel puțin studiile universitare de licență sau echivalente. Numărul de persoane înscrise la aceste programe a cunoscut o ușoară creștere (de doar 198 de persoane), față de anul universitar precedent și se află sub nivelul din 2014/2015 (4 mii de persoane).

La nivelul anului 2019/2020, mai mult de jumătate dintre studenții înscriși în programe postuniversitare sunt cuprinși în domeniul *Științele educației* (64,6%). La nivelul grupelor *Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare* și *Sănătate și asistență socială* nu sunt studenți înscriși în programe postuniversitare, situație întâlnită și în anul universitar precedent. Cele mai mici ponderi se observă la nivelul grupelor *Servicii* (2,0%), *Științe sociale, jurnalism și informații* (2,1%), *Inginerie, prelucrare și construcții* (4,5%), *Afaceri, administrație și drept* (5,6%) și *Tehnologiile informației și comunicațiilor* (6,0%).

Tabel 16. Evoluția numărului de persoane înscrise la programe postuniversitare, pe grupe de specializări (conform noii clasificări ISCED-F), perioada 2014-2020

	Număr						%					
	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019	2019/2020
Total	4.017	2.530	2.967	4.578	2.501	2.699	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Științele educației	859	730	794	1.591	1.266	1.744	21,4	28,9	26,8	34,8	50,6	64,6
Arte și științe umaniste	200	225	241	209	245	242	5,0	8,9	8,1	4,6	9,8	9,0
Științe sociale, jurnalism și informații	341	239	192	179	135	57	8,5	9,4	6,5	3,9	5,4	2,1

Afaceri, administrație și drept	160	62	276	458	304	151	4,0	2,5	9,3	10,0	12,2	5,6
Științe naturale, matematică și statistică	287	298	138	185	188	167	7,1	11,8	4,7	4,0	7,5	6,2
Tehnologiile informației și comunicațiilor	141	224	17	148	138	163	3,5	8,9	0,6	3,2	5,5	6,0
Inginerie, prelucrare și construcții	281	177	50	230	144	122	7,0	7,0	1,7	5,0	5,8	4,5
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	-	-	-	15	0	0	-	-	-	0,3	0,0	0,0
Sănătate și asistență socială	1.504	114	1.100	1.102	0	0	37,4	4,5	37,1	24,1	0,0	0,0
Servicii	244	461	159	461	81	53	6,1	18,2	5,4	10,1	3,2	2,0

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2020.

2.1.3. Ciclul III – studii universitare de doctorat și alte programe postuniversitare

La nivelul anului universitar 2019/2020, aproape 22 mii de persoane erau înscrise la programe de studii universitare de doctorat și un număr destul de redus la programe postdoctorale de cercetare avansată.

În anul universitar 2019/2020, un număr de 21.666 de persoane erau înscrise la studii universitare de doctorat, în creștere cu 1.286 de persoane față de anul precedent. 99% din totalul de doctoranzi erau în învățământul de stat și numai 1% în învățământul particular. Creșterea numărului de doctoranzi s-a înregistrat în învățământul de stat. Numărul persoanelor care urmau programe postdoctorale a cunoscut o creștere semnificativă (de la 36 de persoane, în 2018/2019, la 310 în anul universitar 2019/2020), aceasta fiind cea mai mare valoare înregistrată în intervalul 2015-2019.

Tabel 17. Evoluția numărului cursanților înscriși la studii universitare de doctorat și la alte programe postdoctorale, pe forme de proprietate

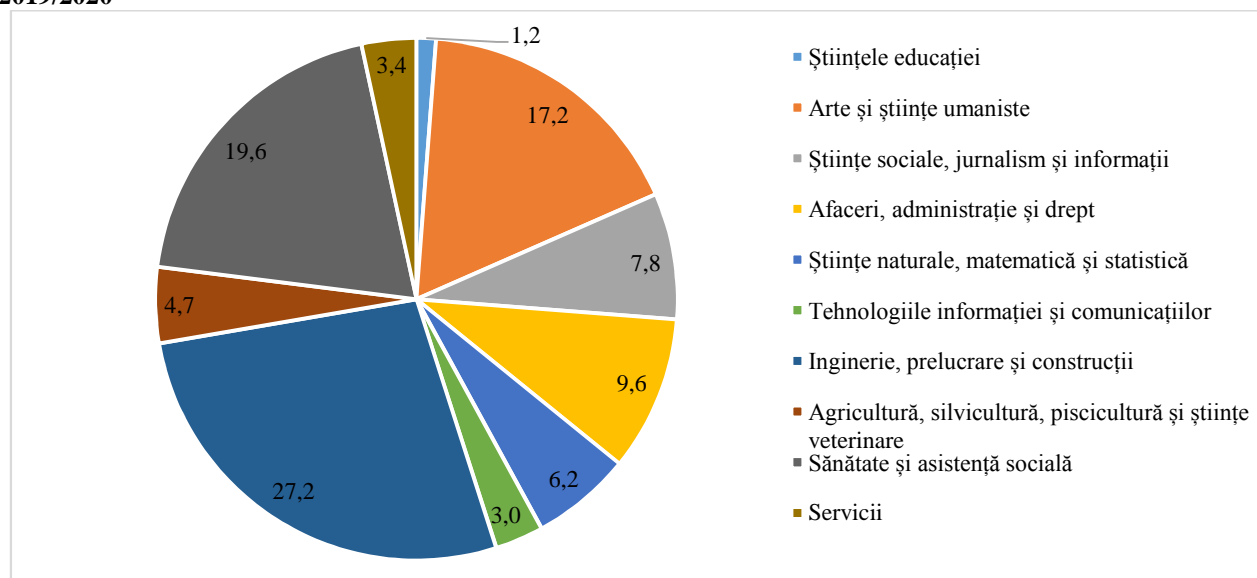
	Număr cursanți		
	Total	Studii universitare de doctorat	Programe postdoctorale
2014/2015			
Total	19.315	18.777	538
De stat	19.051	18.513	538
Particular	264	264	0
2015/2016			
Total	17.252	17.156	96
De stat	17.067	16.971	96
Particular	185	185	0
2016/2017			
Total	19154	19143	11
De stat	18.885	18.874	11
Particular	269	269	0
2017/2018			
Total	19.756	19.753	3

De stat	19.566	19.563	3
Particular	190	190	0
2018/2019			
Total	20.416	20.380	36
De stat	20.104	20.068	36
Particular	312	312	0
2019/2020			
Total	21.976	21.666	310
De stat	21.752	21.442	310
Particular	224	224	0

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2015-2020.

Analiza distribuției doctoranzilor după apartenența la grupe de specializări evidențiază diferențe semnificative. Astfel, ponderile cele mai ridicate de doctoranzi s-au înregistrat la specializările *Inginerie, prelucrare și construcții* (27,2%) și *Sănătate și asistență socială* (19,6%). Alte specializări cu ponderi importante de studenți doctoranzi sunt *Arte și științe umaniste* (17,2%) și *Afaceri, administrație și drept* (9,6%). Cele mai mici ponderi s-au înregistrat în rândul grupelor: *Științele educației* (1,2%), *Tehnologiile informației și comunicațiilor* (3,0%) și *Servicii* (3,4%).

Figură 4. Distribuția cursanților înscriși la studii doctorale, pe grupe de specializări, în anul universitar 2019/2020

Sursa: Date calculate pe baza Învățământul superior la începutul anului universitar 2019-2020, INS, 2020.

2.2. Durata medie de frecvență a învățământului superior

Durata medie de frecvență a învățământului superior exprimă numărul (mediu) de ani de studii superioare pe care îi frecventează o persoană de vârstă oficială corespunzătoare acestui nivel de învățământ (19-23 ani). La nivelul anului universitar 2019/2020, durata medie de frecvență a învățământului superior a fost de 1,4 ani.

Indicatorul reflectă nivelul general de dezvoltare a sistemului de educație universitară, din perspectiva numărului de ani de studii pe care îi parcurg persoanele de vârstă oficială corespunzătoare. Durata medie de frecvență indică faptul că rata de părăsire timpurie a sistemului de învățământ superior a înregistrat uşoare fluctuații în ultimii ani universitari.

Valoarea medie corespunzătoare anului 2019/2020 a fost de 1,4 ani, iar maxima înregistrată în intervalul de timp analizat a fost de 1,6 ani. Pentru populația feminină, valorile indicatorului se situează în intervalul 1,5-1,8 ani, iar pentru cea masculină în 1,2-1,4 ani.

Populația feminină înregistrează, pe toată durata intervalului analizat, valori superioare celei masculine, diferența maximă fiind de 0,5 ani (2014/2015), iar cea minimă de 0,2 ani (2019/2020).

Tabel 18. Evoluția duratei medii de frecvență a învățământului superior, perioada 2011-2019

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Total	1,5	1,4	1,5	1,6	1,6	1,4	1,4	1,4	1,4
Feminin	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	1,5	1,6	1,6	1,5
Masculin	1,3	1,3	1,4	1,3	1,3	1,2	1,2	1,2	1,3

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2020.

2.3. Rata specifică de cuprindere pe vârste

Rata specifică de cuprindere pe vârste exprimă procentul studenților de o anumită vârstă cuprinși în învățământul universitar, din totalul populației rezidente din România de aceeași vârstă. La nivelul anului universitar 2019/2020, ratele specifice de cuprindere pe vârste au înregistrat valori destul de apropiate de cele din anul precedent.

Analiza distribuției pe vârste a studenților cuprinși în învățământul universitar de licență evidențiază scăderi ale efectivelor în cazul tuturor vârstelor, în intervalul 2011-2014.

La nivelul anului universitar 2015/2016, s-au înregistrat creșteri față de anul precedent la nivelul a două grupe de vârstă, 18 ani și 19 ani, ca urmare a faptului că în acest an a intrat în sistemul de învățământ superior generația de copii care a avut debutul școlar în 2003/2004, concomitent la 6 și la 7 ani, pe fondul modificărilor legislative specifice.

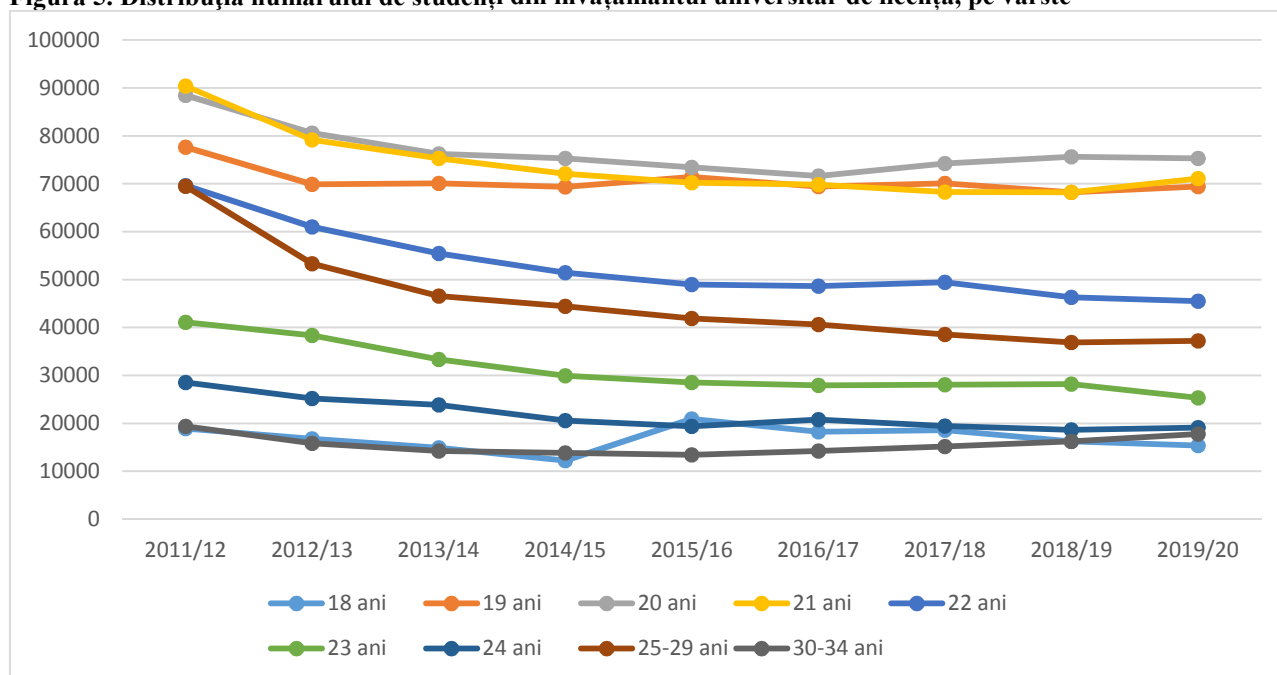
La nivelul anului 2019/2020, față de anul precedent, se înregistrează scăderi de efective la nivelul persoanelor de 18, 22, 23, 25-29 de ani; ușoare creșteri se observă la nivelul persoanelor de 19, 21, respectiv 30-34 de ani; la celelalte vârste și grupe de vârstă se înregistrează valori apropiate.

Tabel 19. Evoluția numărului de studenți participanți la învățământul universitar de licență, pe vârste

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
18 ani	18.882	16.730	14.858	12.218	20.880	18.218	18.533	16.230	15.353
19 ani	77.622	69.860	70.073	69.381	71.460	69.399	70.111	68.195	69.448
20 ani	88.495	80.599	76.235	75.320	73.464	71.630	74.253	75.635	75.318
21 ani	90.401	79.163	75.299	72.113	70.218	69.857	68.300	68.198	71.117
22 ani	69.593	60.986	55.458	51.440	48.986	48.647	49.463	46.277	45.530
23 ani	41.083	38.348	33.357	29.921	28.529	27.948	28.079	28.199	25.346
24 ani	28.505	25.147	23.842	20.556	19.360	20.766	19.423	18.634	19.073
25-29 ani	69.497	53.325	46.568	44.420	41.857	40.640	38.569	36.895	37.186
30-34 ani	19.350	15.808	14.192	13.803	13.425	14.201	15.182	16.193	17.730

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2020.

Figură 5. Distribuția numărului de studenți din învățământul universitar de licență, pe vârste

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2020.

Rata specifică de cuprindere pe vârste reflectă gradul de participare la educație a unei anumite cohorte. Valorile acesteia oferă o imagine asupra participării la învățământul universitar, cu fluctuații semnificative în funcție de grupele de vârstă și de gen.

Datele indică faptul că cele mai mari rate specifice de cuprindere se înregistrează la vârstele teoretice ale învățământului universitar (19, 20 și 21 de ani).

La nivel general, ponderea redusă a ratei specifice la nivelul populației de 18 ani evidențiază, cel mai probabil, tendința de amânare a înmatriculării la un program de studii universitare de licență, imediat după absolvirea liceului. Una dintre cauze este reprezentată de rata relativ scăzută de promovare a examenului de bacalaureat, fapt ce a determinat întârzierea cu cel puțin un an a accesului la învățământul universitar, al celor nepromovați.

La nivel de gen, se remarcă o mai mare participare în rândul populației feminine pentru vârstele de 18, 19, 20 și 21 de ani și a celei masculine (dar cu diferențe mici, de ordinul a un punct procentual) pentru 22, 23 și 25-29 de ani, la celelalte vârste valorile fiind apropiate.

Tabel 20. Evoluția ratelor specifice de cuprindere pe vârste în învățământul universitar de licență (%)

		2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
18 ani	Total	8,5	7,5	6,7	5,7	9,8	8,5	8,6	7,6	7,4
	Feminin	10,3	9,0	8,0	6,7	11,7	10,6	10,7	9,2	8,8
	Masculin	6,9	6,0	5,5	4,8	8,0	6,4	6,6	6,0	5,9
19 ani	Total	34,6	31,6	31,6	31,6	33,5	32,8	32,8	32,3	33,2
	Feminin	42,1	37,4	37,4	37,2	38,8	37,9	38,3	38,5	37,1
	Masculin	27,6	26,1	26,2	26,1	28,5	27,9	27,6	26,5	29,0
20 ani	Total	38,6	35,9	34,8	34,2	33,6	34,1	35,6	36,3	36,6
	Feminin	45,4	42,3	41,1	39,8	39,1	39,1	41,2	42,8	41,2
	Masculin	32,4	29,9	28,9	28,9	28,4	29,2	30,3	30,1	31,7
21 ani	Total	34,6	33,1	33,9	33,1	32,2	32,5	33,2	33,5	34,8
	Feminin	39,4	38,3	39,8	39,2	37,1	38,3	37,9	37,8	37,7
	Masculin	30,0	28,3	28,4	27,5	27,4	27,0	28,6	29,4	31,7

22 ani	Total	24,2	22,6	23,4	23,3	22,7	22,7	23,5	23,1	22,8
	Feminin	24,7	23,5	24,5	24,1	23,9	23,1	24,5	23,5	22,1
	Masculin	23,8	21,9	22,3	22,5	21,7	22,2	22,6	22,7	23,5
23 ani	Total	14,1	13,3	12,5	12,7	13,1	13,2	13,4	13,8	12,9
	Feminin	13,9	13,1	12,5	13,1	13,1	13,1	13,2	14,3	12,4
	Masculin	14,2	13,5	12,4	12,3	13,0	13,3	13,5	13,3	13,3
24 ani	Total	9,8	8,7	8,3	7,7	8,3	9,7	9,4	9,1	9,5
	Feminin	10,0	8,6	8,2	7,5	8,6	10,0	9,7	9,2	9,5
	Masculin	9,6	8,8	8,4	7,9	8,1	9,4	9,1	9,1	9,5
25- 29 ani	Total	5,3	4,0	3,4	3,2	3,0	3,1	3,1	3,2	3,4
	Feminin	5,3	3,9	3,1	2,9	2,8	2,8	2,9	3,0	2,9
	Masculin	5,4	4,2	3,7	3,4	3,2	3,3	3,2	3,3	3,9
30- 34 ani	Total	1,3	1,1	1,0	1,0	1,0	1,1	1,2	1,2	1,3
	Feminin	1,3	1,0	1,0	1,0	1,0	1,1	1,1	1,2	1,2
	Masculin	1,3	1,1	1,0	1,0	1,0	1,1	1,2	1,2	1,4

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2020. Datele pentru întreaga perioadă au fost recalculate pe baza datelor INS privind populația școlară pe niveluri, raportate la situația demografică a persoanelor rezidente la data de 1 iulie a fiecărui an.

2.4. Rata brută de cuprindere

Rata brută de cuprindere reprezintă numărul total al studenților din țară cuprinși în învățământul superior, indiferent de vârstă, raportat la totalul populației rezidente din România la data de 1 iulie, din grupa oficială de vârstă corespunzătoare învățământului superior (19-23 de ani). Acest indicator măsoară accesul la învățământul superior. La nivelul anului universitar 2019/2020, rata brută de cuprindere în învățământul superior a fost de 37,4%.

După scăderi treptate în prima parte a intervalului analizat, rata brută de cuprindere în acest nivel de studii a crescut ușor în cea de a doua parte, ajungând la valoarea de 37,4% (la diferență de trei puncte procentuale față de valoarea din anul universitar 2011/2012).

În analiza ratei brute de cuprindere în învățământul universitar de licență, diferența de gen este semnificativă și indică un decalaj de aproximativ 7 p.p. în favoarea populației feminine în intervalul 2011-2018. La nivelul anului universitar 2019/2020, diferența s-a redus la aproape 5 p.p.

Tabel 21. Evoluția ratei brute de cuprindere în învățământul universitar de licență (%)

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Total	40,4	35,8	35,3	35,0	35,8	35,9	36,6	36,7	37,4
Feminin	44,6	39,5	39,2	38,9	39,8	39,8	40,5	40,7	39,7
Masculin	36,4	32,4	31,7	31,4	32,1	32,3	32,8	32,9	35,0

Obs.: Indicatorul a fost calculat prin raportarea numărului de studenți din țară (fără studenții străini) la populația din grupa de vârstă 19-23 de ani.

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2020.

3. Rezultate ale învățării în învățământul superior

3.1. Rezultate ale studenților din învățământul universitar de licență

Din totalul de 402,7 mii de studenți înscriși la începutul anului 2018/2019 în învățământul universitar de licență, în evidențele de sfârșit de an s-au regăsit 363,8 mii (90,4%). Din rândul studenților înscriși la începutul anului universitar, au promovat 346,5 mii (86%), o pondere de 4,3% fiind declarați repetenți și/sau cu situația neîncheiată. Cea mai ridicată rată de promovare a fost înregistrată în cadrul învățământului de zi (86,8%).

Un indicator semnificativ este reprezentat de abandonul universitar (calculat ca diferența procentuală dintre efectivele de la început și cele de la sfârșit de an universitar), care reprezintă 9,6% în 2018/2019 și are valori similare în învățământul de stat și în cel particular. Valoarea indicatorului crește pe parcursul perioadei analizate (de la 8,5% la 9,6%). Valorile cele mai mari se înregistrează în cadrul învățământului la distanță.

Tabel 22. Situația școlară a studenților din învățământul universitar de licență, pe forme de studii

	În evidență la:		Nr.		Ponderea (%) (față de nr. studenților la început de an universitar)		
	Început de an	Sfârșit de an	Promovați	Repetenți și situație neîncheiată	Promovați	Repetenți și situație neîncheiată	Pierderi pe parcurs
2014/2015							
Număr studenți	411.229	376.240	349.206	27.034	84,9	6,6	8,5
învățământ de zi	367.376	336.949	314.648	22.301	85,6	6,1	8,3
învățământ seral	144	134	105	29	72,9	20,1	6,9
învățământ cu frecvență redusă	17.113	15.817	13.434	2.383	78,5	13,9	7,6
învățământ la distanță	26.596	23.340	21.019	2.321	79,0	8,7	12,2
De stat	345.336	315.152	294.657	20.495	85,3	5,9	8,7
Particular	65.893	61.088	54.549	6.539	82,8	9,9	7,3
2015/2016							
Număr studenți	410.697	374.800	347.396	27.404	84,6	6,7	8,7
învățământ de zi	370.939	339.949	316.294	23.655	85,3	6,4	8,4
învățământ seral	26	18	1	17	3,8	65,4	30,8
învățământ cu frecvență redusă	15.644	13.760	12.236	1.524	78,2	9,7	12,0
învățământ la distanță	24.088	21.073	18.865	2.208	78,3	9,2	12,5
De stat	35.1450	319.330	298.017	21.313	84,8	6,1	9,1
Particular	59.247	55.470	49.379	6.091	83,3	10,3	6,4
2016/2017							
Număr studenți	405.638	367.881	344.482	23.399	84,9	5,8	9,3
învățământ de zi	366.843	334.738	314.251	20.487	85,7	5,6	8,8
învățământ seral	-	-	-	-	-	-	-
învățământ cu frecvență redusă	15.297	12.867	11.660	1.207	76,2	7,9	15,9
învățământ la distanță	23.498	20.276	18.571	1.705	79,0	7,3	13,7
De stat	350.149	317.510	297.856	19.654	85,1	5,6	9,3
Particular	55.489	50.371	46.626	3.745	84,0	6,7	9,2
2017/2018							
Număr studenți	408.179	367.588	347.226	20.362	85,1	5,0	9,9
învățământ de zi	367.336	334.150	316.029	18.121	86,0	4,9	9,0
învățământ seral	-	-	-	-	-	-	-
învățământ cu frecvență redusă	15.074	13.265	12.264	1.001	81,4	6,6	12,0
învățământ la distanță	25.769	20.173	18.933	1.240	73,5	4,8	21,7
De stat	352.299	317.392	300.383	17.009	85,3	4,8	9,9
Particular	55.880	50.196	46.843	3.353	83,8	6,0	10,2
2018/2019							
Număr studenți	402.696	363.838	346.478	17.360	86,0	4,3	9,6
învățământ de zi	362.868	329.941	314.790	15.151	86,8	4,2	9,1

învățământ seral	-	-	-	-	-	-	-
învățământ cu frecvență redusă	15.105	13.387	12.259	1.128	81,2	7,5	11,4
învățământ la distanță	24.723	20.510	19.429	1.081	78,6	4,4	17,0
De stat	348.517	314.211	299.848	14.363	86,0	4,1	9,8
Particular	54.179	4.9627	46.630	2.997	86,1	5,5	8,4

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2020.

Analiza pe grupe de specializări a distribuției studenților promovați evidențiază faptul că pierderile cele mai mari (prin repetenție, situație neîncheiată sau abandon pe parcurs) s-au înregistrat în grupa de specializare *Inginerie, prelucrare și construcții* (promovați 81,5% în 2018/2019), iar cele mai reduse în grupele *S n tate și asistență socială* (promovați 95,1% în 2018/2019), *Științele educației* (promovați 90,8% în 2018/2019), *Agricultur , silvicultur , piscicultur și științe veterinare* (promovați 88,5% în 2018/2019).

Tabel 23. Distribuția studenților din învățământul universitar de licență promovați la sfârșit de an, pe grupe de specializări (%)

	2014/2015	2015/2016	2016/2017	2017/2018	2018/2019
Total	84,9	84,6	84,9	85,1	86,0
Științele educației	91,6	91,5	87,3	90,3	90,8
Arte și științe umaniste	86,8	83,6	84,0	84,6	85,0
Științe sociale, jurnalism și informații	85,5	81,4	82,4	84,6	85,5
Afaceri, administrație și drept	83,1	83,7	84,0	82,7	84,1
Științe naturale, matematică și statistică	84,9	83,9	84,8	83,4	83,5
Tehnologiile informației și comunicațiilor	83,6	82,6	82,3	83,2	84,3
Inginerie, prelucrare și construcții	78,2	78,7	79,5	80,5	81,5
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	89,4	87,7	87,4	87,6	88,5
Sănătate și asistență socială	93,1	94,1	94,8	94,1	95,1
Servicii	89,1	88,8	86,0	86,2	85,8

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2020.

3.2. Absolvenți ai învățământului superior

Numărul de **absolvenți** face referire la persoanele care au finalizat un ciclu de învățământ (licență, masterat, doctorat sau cursuri postuniversitare), cu sau fără a obține o diplomă.

Începând cu anul universitar 2014/2015, statisticile naționale utilizează, pentru anumite serii de date, numai indicatorul **“absolvenți cu succes”** pentru categoria de absolvenți care, după finalizarea ciclului de învățământ superior, au obținut o diplomă (de exemplu, diplomă de licență, diplomă de master, diplomă de doctorat). Ca urmare, o parte dintre datele privind numărul total de absolvenți ai învățământului superior nu pot fi comparate cu anii anteriori.

La nivelul ultimilor cinci ani universitari pentru care se pot face comparații, mai multe fete decât băieți finalizează cu succes învățământul superior, la toate programele de studii; singura excepție se întâlnește în cazul programelor postuniversitare, dar doar la nivelul anului universitar 2015/2016. Cele mai mari diferențe pe sexe se înregistrează în rândul absolvenților de master – peste 21 puncte procentuale –, iar cele mai mici – între 5 și 9 puncte procentuale – în rândul celor de doctorat, ambele în favoarea populației feminine. În 2018-2019, la nivelul programului doctoral, situația pe genuri se echilibrează: feminin – 50,4%, masculin – 49,6%.

Tabel 24. Absolvenți cu succes ai învățământului superior, pe programe de studii

	2014/2015					
	Număr			Pondere (%)		
	Total	Feminin	Masculin	Total	Feminin	Masculin
Total	133.478	77.828	55.650	100,0	58,3	41,7
Licență	85.028	49.054	35.974	100,0	57,7	42,3
Master (Bologna)	39.455	23.783	15.672	100,0	60,3	39,7
Doctorat (inclusiv postdoctorale)	3.992	2.082	1.910	100,0	52,2	47,8
Programe postuniversitare	5.003	2.909	2.094	100,0	58,1	41,9
	2015/2016					
	Număr			Pondere (%)		
	Total	Feminin	Masculin	Total	Feminin	Masculin
Total	121.788	71.306	50.482	100	58,5	41,5
Licență	80.815	47.050	33.765	100	58,2	41,8
Master (Bologna)	35.990	21.879	14.111	100	60,8	39,2
Doctorat (inclusiv postdoctorale)	2.260	1.238	1.022	100	54,8	45,2
Programe postuniversitare	2.723	1.139	1.584	100	41,8	58,2
	2016/2017					
	Număr			Pondere (%)		
	Total	Feminin	Masculin	Total	Feminin	Masculin
Total	121.250	71.721	49.529	100	59,2	40,8
Licență	80.035	46.515	33.520	100	58,1	41,9
Master (Bologna)	35.802	21.955	13.847	100	61,3	38,7
Doctorat (inclusiv postdoctorale)	1.888	1.027	861	100	54,4	45,6
Programe postuniversitare	3.525	2.224	1.301	100	63,1	36,9
	2017/2018					
	Număr			Pondere (%)		
	Total	Feminin	Masculin	Total	Feminin	Masculin
Total	126.271	74.624	51.647	100	59,1	40,9
Licență	82.848	48.820	34.028	100	58,9	41,1
Master (Bologna)	36.513	22.074	14.439	100	60,5	39,5
Doctorat (inclusiv postdoctorale)	1.843	980	863	100	53,2	46,8
Programe postuniversitare	5.067	2.750	2.317	100	54,3	45,7
	2018/2019					
	Număr			Pondere (%)		
	Total	Feminin	Masculin	Total	Feminin	Masculin
Total	124.759	73.653	51.106	100	58,3	40,5
Licență	83.210	48.391	34.819	100	58,2	41,8
Master (Bologna)	38.022	23.094	14.928	100	60,7	39,3
Doctorat (inclusiv postdoctorale)	1.920	967	953	100	50,4	49,6
Programe postuniversitare	1.607	1.201	406	100	74,7	25,3

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2020.

- **Absolvenți ai învățământului universitar de licență**

Analiza numărului de absolvenți ai învățământului universitar de licență evidențiază o tendință generală de scădere a efectivelor în perioada 2014-2016. La nivelul ultimilor doi ani, se înregistrează valori apropiate, în zona a 86 de mii.

Tabel 25. Evoluția numărului de absolvenți ai învățământului universitar de licență

	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019
Total	86.636	82.354	82.098	85.614	85.514
Feminin	50.410	48.034	47.703	50.318	49.637
Masculin	36.226	34.320	34.395	35.296	35.877
De stat	69.054	67.826	69.052	72.344	73.252
Particular	17.582	14.528	13.046	13.270	12.262

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2020.

În anul universitar 2018/2019, s-au prezentat la examenul de licență 86,2 mii de studenți; dintre aceștia 75,8 mii au fost din seria curentă. Ponderile studenților reușiți (“absolvenți cu succes”), respectiv respinși la examen sunt relativ constante la nivelul ultimilor ani. La nivelul anului universitar 2018/2019, ele ajung la 98,4% pentru cei prezentați din seria curentă, respectiv 96,6 din total prezentați.

Tabel 26. Distribuția rezultatelor la examenul de licență, pe forme de proprietate

	2014/2015					
	Nr. prezentați la examen	Nr. reușiți (absolvenți cu succes)	Nr. respinși	% prezentați la examen	% reușiți	% respinși
	Total prezentați					
Total	87.930	85.028	2.902	100,0	96,7	3,3
De stat	70.156	68.124	2.032	100,0	97,1	2,9
Particular	17.774	16.904	870	100,0	95,1	4,9
	Prezentați din seria curentă					
Total	76.123	74.990	1.133	100,0	98,5	1,5
De stat	61.811	60.984	827	100,0	98,7	1,3
Particular	14.312	14.006	306	100,0	97,9	2,1
	2015/2016					
	Nr. prezentați la examen	Nr. reușiți (absolvenți cu succes)	Nr. respinși	% prezentați la examen	% reușiți	% respinși
	Total prezentați					
Total	83.512	80.815	2.697	100,0	96,8	3,2
De stat	68.666	66.512	2.154	100,0	96,9	3,1
Particular	14.846	14.303	543	100,0	96,3	3,7
	Prezentați din seria curentă					
Total	72.228	70.845	1.383	100,0	98,1	2,0
De stat	60.427	59.223	1.204	100,0	98,0	2,0
Particular	11.801	11.622	179	100,0	98,5	1,5
	2016/2017					
	Nr. prezentați la examen	Nr. reușiți (absolvenți cu succes)	Nr. respinși	% prezentați la examen	% reușiți	% respinși
	Total prezentați					

Total	82.987	80.035	2.952	100,0	96,4	3,6
De stat	69.301	67.026	2.275	100,0	96,7	3,3
Particular	13.686	13.009	677	100,0	95,1	4,9
Prezențați din seria curentă						
Total	72.609	71.192	1.417	100,0	98,0	2,0
De stat	61.601	60.391	1.210	100,0	98,0	2,0
Particular	11.008	10.801	207	100,0	98,1	1,9
2017/2018						
	Nr. prezențați la examen	Nr. reușiți (absolvenți cu succes)	Nr. respinși	% prezențați la examen	% reușiți	% respinși
Total prezențați						
Total	85874	82.848	3.026	100,0	96,5	3,5
De stat	72584	70.119	2.465	100,0	96,6	3,4
Particular	13290	12.729	561	100,0	95,8	4,2
Prezențați din seria curentă						
Total	76.122	74.724	1.398	100,0	98,2	1,8
De stat	65.192	63.979	1.213	100,0	98,1	1,9
Particular	10.930	10.745	185	100,0	98,3	1,7
2018/2019						
	Nr. prezențați la examen	Nr. reușiți (absolvenți cu succes)	Nr. respinși	% prezențați la examen	% reușiți	% respinși
Total prezențați						
Total	86.173	83.210	2.963	100,0	96,6	3,4
De stat	73.579	71.178	2.401	100,0	96,7	3,3
Particular	12.594	12.032	562	100,0	95,5	4,5
Prezențați din seria curentă						
Total	75.785	74.601	1.184	100,0	98,4	1,6
De Stat	65.663	64.607	1.056	100,0	98,4	1,6
Particular	10.122	9.994	128	100,0	98,7	1,3

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2016-2020.

- **Absolvenți cu succes ai studiilor universitare de master**

La nivelul anului 2018/2019, a fost înregistrat un număr de 38.022 de absolvenți cu succes ai studiilor universitare de master, 87,2% dintre aceștia provenind din învățământul superior de stat.

- **Absolvenți cu succes ai studiilor universitare de doctorat**

Un număr de 1.920 de persoane au obținut titlul de doctor (sunt cuprinși aici și cei cu studii postdoctorale) în științe, în anul 2018/2019, aproape toți doctoranzii (1900 de persoane) fiind în instituții de învățământ superior de stat (doar 3 instituții particulare acreditate organizează studii universitare de doctorat).

- **Absolvenți cu succes ai programelor postuniversitare**

În anul 2018/2019, s-au înregistrat 1.607 absolvenți cu succes ai programelor postuniversitare, doar 150 (9,3%) provenind din învățământul superior particular.

● **Distribuția absolvenților cu succes pe grupe de specializări**

Compararea distribuției pe grupe de specializări a absolvenților cu succes a studiilor universitare de master, de studii doctorale și respectiv de programe postuniversitare evidențiază anumite diferențe.

În cazul absolvenților programelor de master, se evidențiază ponderi mari la nivelul grupei de specializare din domeniul *Afaceri, administrație și drept* (31-33%), urmată de *Inginerie, prelucrare și construcții* (18-20%). Cele mai mici se observă la nivelul grupelor *Științele educației* (în jur de 4%), *S n tate și asistență socială* și *Agricultur , silvicultur , piscicultur și științe veterinare* (3-4%).

Pentru absolvenții de studii doctorale și postdoctorale, se evidențiază ponderi mai mari în rândul grupelor de specializare din domeniile: *Inginerie, prelucrare și construcții* (aproximativ 18%), *S n tate și asistență socială* (15-19%), *Arte și științe umaniste* (19-23%). Cele mai mici valori se observă la nivelul grupelor *Științele educației* (1-2%) și *Tehnologiile informației și comunicațiilor* (2-3%).

În rândul absolvenților de programe postuniversitare se remarcă ponderi mari de absolvenți la grupa *S n tate și asistență socială* (maxim de 60,3% în 2017/2018), *Servicii* (maxim de 50% în 2015/2016) și *tiințele educației* (minim 16,4% în 2015/2016, maxim de 43,8% în 2018/2019). Cele mai mici valori se observă la nivelul grupelor *Tehnologiile informației și comunicațiilor* (0,3-1,5%), respectiv *Agricultur , silvicultur , piscicultur și științe veterinare* (0%).

Tabel 27. Distribuția (%) absolvenților cu succes din învățământul universitar de licență, master, doctoral* și postuniversitar, pe grupe de specializări

	2015/2016				2016/2017				2017/2018				2018/2019			
	licență	master	doctorat*	postuniversitar	Licență**	master	doctorat*	postuniversitar	Licență**	master	doctorat*	postuniversitar	Licență**	master	doctorat*	postuniversitar
Total (nr.)	82354	35990	2260	2723	80035	35802	1888	3525	82848	36513	1843	5067	83210	38022	1920	1607
Total (%)	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Științele educației	4,1	3,6	1,4	16,4	**	4,1	2,4	35,3	**	4,1	1,7	19,9	**	4,3	1,6	43,8
Arte și științe umaniste	9,4	10,5	22,5	4,8	**	9,8	18,9	1,9	**	10,0	23,2	2,3	**	9,5	24,9	5,1
Științe sociale, jurnalism și informații	9,2	10,5	10,1	8,2	**	10,4	10,9	4,6	**	10,5	9,2	2,6	**	9,9	8,3	6,6
Afaceri, administrație și drept	26,8	33,2	7,8	7,1	**	32,2	11,6	9,9	**	31,1	12,0	9,0	**	31,2	8,6	12,6
Științe naturale, matematică și statistică	5,2	6,6	10,5	5,4	**	6,3	8,3	5,8	**	6,3	8,4	1,7	**	6,1	9,7	3,2

Tehnologiile informației și comunicațiilor (TIC)	5,4	4,4	2,3	0,8	**	5,1	2,0	0,3	**	5,0	3,3	0,9	**	5,0	1,9	1,5
Inginerie, prelucrare și construcții	17,5	20,0	18,5	5,2	**	19,8	18,4	4,4	**	20,0	17,7	3,2	**	19,6	20,4	10,4
Agricultură, silvicultură, piscicultură și științe veterinare	4,5	3,5	5,9	0,0	**	3,9	4,9	0,0	**	3,7	5,4	0,0	**	3,8	4,5	0,0
Sănătate și asistență socială	13,7	2,4	16,4	2,0	**	3,1	18,8	31,2	**	3,2	14,8	60,3	**	3,9	17,1	0,0
Servicii	4,2	5,4	4,5	50,1	**	5,2	3,8	6,6	**	6,0	4,3	0,2	**	6,6	3,0	0,6

* Inclusive studii postdoctorale.

** Începând cu anul universitar 2016/2017, datele INS nu sunt defalcate în grupuri de specializări.

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2017-2020.

4. Resurse umane în învățământul superior

4.1. Evoluția efectivelor de personal din învățământul superior

În anul universitar 2019/2020, numărul total al angajaților din învățământul superior a fost de 50,6 mii de persoane. Personalul didactic academic reprezintă 52,2% din angajații din învățământul superior românesc.

Ponderea personalului didactic academic din totalul angajaților din învățământul superior ajunge în anul universitar 2019/2020 la valoarea de 52,2% (26,4 mii de persoane), în scădere față de perioada 2011-2016.

Tabel 28. Structura personalului angajat în învățământul superior

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
	Număr de persoane								
Total personal, din care:	51915	50073	51159	50845	49993	50009	50204	50225	50603
Personal didactic	28.365	27.555	28.211	27.772	26.949	26.618	26.266	26.384	26.429
Personal didactic auxiliar	9.643	9.541	9.626	9.986	9.566	9.259	8.762	8.864	8.774
Personal administrativ	5.532	5.432	5.705	5.445	6.076	6.389	6.922	6.511	6.745
Personal întreținere și operațional	7.879	7.178	7.265	7.069	7.101	7.466	8.045	8.265	8.452
Personal de conducere fără norme didactice	496	367	352	573	301	277	209	201	203

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2020.

Pe forme de proprietate, se constată menținerea relativ constantă a efectivelor de personal didactic în învățământul de stat în ultimii ani, concomitent cu reduceri semnificative la nivelul învățământului

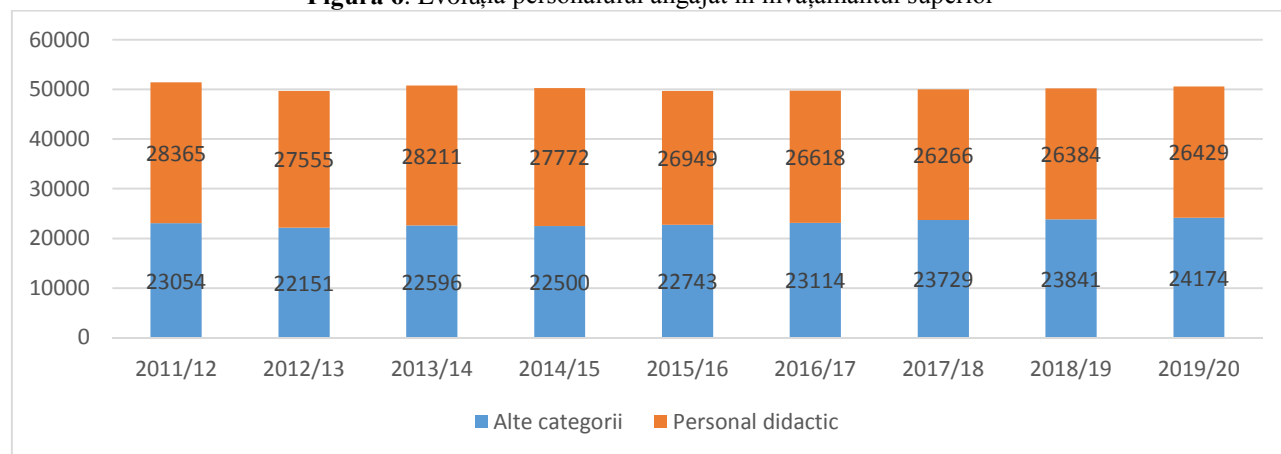
particular – cu excepția ultimului an, când valoarea sa a crescut, ușor, față de anul precedent (2808 față de 2562).

Tabel 29. Evoluția personalului didactic din învățământul superior

	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Total personal angajat	51.419	49.706	50.807	50.272	49.692	49.732	49.995	50.024	50.603
Total personal didactic, din care:	28.365	27.555	28.211	27.772	26.949	26.618	26.266	26.384	26.429
proprietate de stat	24.372	23.805	24.342	24.467	23.978	23.776	23.566	23.822	23.621
proprietate particulară	3.993	3.750	3.869	3.305	2.971	2.842	2.700	2.562	2.808
% personal didactic	54,6	55,0	55,1	54,6	53,9	53,2	52,3	52,5	52,2

Sursa: Date preluate din Caietele statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2020.

Figură 6. Evoluția personalului angajat în învățământul superior

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2020.

Marea majoritate a personalului didactic angajat în învățământul superior se regăsește în cel de stat, indiferent de categoria de personal (didactic, didactic auxiliar, administrativ, de întreținere și operațional).

Tabel 30. Distribuția personalului angajat în învățământul superior după forma de proprietate și structura personalului în anul universitar 2019/2020 (%)

	Învățământ de stat (%)	Învățământ particular (%)	Total (%)
Personal didactic	89,4	10,6	100
Personal didactic auxiliar	94,1	5,9	100
Personal administrativ	90,4	9,6	100
Personal întreținere și operațional	92,6	7,4	100
Personal de conducere fără norme didactice	77,8	22,2	100

Sursa: Date calculate pe baza Învățământul superior la începutul anului universitar 2019-2020, INS, 2020.

4.2. Distribuția pe funcții didactice a personalului din învățământul superior

În anul universitar 2019/2020, activitatea didactică din învățământul superior a fost asigurată de 26,4 mii de cadre didactice.

Structura corpului profesoral academic pe funcții didactice este relevantă, deoarece indică evoluția resurselor umane angajate în sistemul de învățământ superior, în funcție de progresul acestora în carieră. Datorită condițiilor specifice impuse de legislație pentru ocuparea diferitelor funcții didactice, aceste date pot fi interpretate drept o măsură a evoluției calității resurselor umane aflate în sistem, precum și a capacității sistemului de a atrage tineri interesați de activitatea din mediul universitar.

În perioada 2014-2017, datele evidențiază faptul că structura pe funcții didactice a personalului angajat în instituțiile de învățământ superior este una echilibrată, dinamica acesteia fiind cea tradițională, respectiv a progresului ierarhic bazat pe vechimea în funcție.

Tabel 31. Evoluția numărului cadrelor didactice pe funcții didactice*

		Total	Profesor	Conferențiar	Lector / Șef de lucrări	Asistent	Preparator
2014/2015	Total personal didactic	28.876	5.081	5.876	10.628	6.895	396
	Personal didactic titular, cu funcția de bază în universitate	22.947	4.071	5.299	8.258	4.923	396
	Personal didactic asociat	5.929	1.010	577	2.370	1.972	0
2015/2016	Total personal didactic	30.974	5.344	5.971	12.033	7.554	75
	Personal didactic titular, cu funcția de bază în universitate	22.323	4.240	5.380	8.317	4.314	72
	Personal didactic asociat	8.651	1.104	591	3.716	3.240	3
2016/2017	Total personal didactic	32.043	5.527	6.663	12.480	7.368	5
	Personal didactic titular, cu funcția de bază în universitate	23.985	4.495	6.066	9.236	4.183	5
	Personal didactic asociat	8.058	1.032	597	3.244	3.185	0
2017/2018	Total personal didactic	28.043	4.801	6.070	11.153	6.019	0
	Personal didactic titular, cu funcția de bază în universitate	21.982	4.090	5.651	8.606	3.635	0
	Personal didactic asociat	6.061	711	419	2.547	2.384	0
2018/2019	Total personal didactic	31.059	5.281	6.711	12.491	6.576	0
	Personal didactic titular, cu funcția de bază în universitate	23.571	4.398	6.201	9.367	3.605	0
	Personal didactic asociat	7.488	883	510	3.124	2.971	0

Sursa: Ministerul Educației și Cercetării.

* Datele sunt culese în luna ianuarie a fiecărui an universitar.

4.3. Ponderea personalului didactic feminin

În proporții aproximativ egale, femeile și bărbații ocupă posturi de cadre didactice în învățământul superior. Diferențe semnificative pot fi identificate în raport cu domeniile de studii și cu funcțiile didactice.

În intervalul 2011-2016, ponderea personalului didactic feminin a crescut, ușor, de la un an universitar la altul, ajungându-se la paritate în anul 2015/2016. În anul universitar 2019/2020,

valoarea acestui indicator a fost de 51,7%, fiind al patrulea an în care ponderea personalului didactic feminin a depășit-o pe a personalului didactic masculin.

Tabel 32. Ponderea personalului didactic în învățământul superior, pe sexe

% personal didactic	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Feminin	48,7	48,5	48,6	49,4	50,0	50,8	51,3	50,9	51,7
Masculin	51,3	51,5	51,4	50,6	50,0	49,2	48,7	49,1	48,3

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2020.

4.4. Numărul de studenți ce revine unui cadru didactic

În anul universitar 2019/2020, unui cadru didactic îi reveneau 15,4 studenți. Valoarea indicatorului este mai mică în învățământul de stat și mai mare în învățământul particular.

În intervalul 2011-2014, valoarea raportului dintre numărul de studenți și cel al cadrelor didactice a scăzut, atât per total, de la 19 la **14,8 studenți/cadru didactic**, cât și pe forme de proprietate. Începând din anul universitar 2015/2016, a început să crească, ajungând la 15,5 în 2017/2018. În anul școlar 2019/2020, valoarea sa a ajuns la 15,4 studenți/cadru didactic.

În învățământul de stat, valoarea indicatorului a scăzut de la 16,4 studenți/cadru didactic în 2011/2012 la 14,9 studenți/cadru didactic în 2019/2020.

În învățământul particular evoluția a fost diferită, înregistrând scăderi accentuate de la o medie de 35 studenți/cadru didactic în 2011/2012, la valori de aproximativ 20-21 de studenți/cadru didactic în ultimii ani (19,8 în 2019/2020).

Tabel 33. Numărul de studenți ce revine unui cadru didactic în învățământul universitar de licență

An universitar	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020
Total	19,0	16,9	15,4	14,8	15,2	15,3	15,5	15,3	15,4
- învățământ de stat	16,4	15,3	14,5	14,1	14,7	14,7	14,9	14,6	14,9
- învățământ particular	35,2	26,6	20,5	19,9	19,9	20,6	20,7	21,1	19,8

Sursa: Date calculate pe baza Caietelor statistice privind învățământul superior, INS, 2012-2020.

Tendența de reducere a valorii indicatorului din ultimii ani este determinată, în mod direct, de scăderea semnificativă a efectivelor de studenți, concomitent cu reducerea numărului de cadre didactice universitare (în 2011/2012: 539,9 mii de studenți în învățământul universitar de licență și 28,4 mii de cadre didactice; în 2019/2020: 407,4 mii de studenți în învățământul superior de licență și 26,4 mii de cadre didactice).

Din perspectiva asigurării calității în învățământul superior, evoluția indicatorului poate fi apreciată drept una pozitivă. Astfel, alocarea resurselor umane din instituțiile de învățământ superior, în funcție de nevoile beneficiarilor direcți (studenții), poate fi considerată una adecvată. Cu toate acestea, indicatorul trebuie analizat cu rezerva că se calculează doar numărul de persoane cu activitate didactică angajate în învățământul superior, nu normele didactice (în realitate, sunt multiple situații în care personalul didactic angajat acoperă mai mult de o normă, instituțiile de învățământ superior apelând, de asemenea, și la colaboratori externi).

CAPITOLUL II

ACȚIUNI RELEVANTE ȘI REZULTATE OBȚINUTE ÎN ANUL UNIVERSITAR 2019-2020

1. Asigurarea cadrului normativ pentru funcționarea optimă a sistemului de învățământ superior

În perioada ianuarie-septembrie 2020, s-au emis 5 Ordonanțe de Urgență, 6 Hotărâri de Guvern și 24 de Ordine de ministru, în domeniul învățământului superior, după cum urmează:

a) Ordonanțe de Urgență:

1. ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 3/2020 din 16 ianuarie 2020 pentru completarea art. 284 din Legea educației naționale nr. 1/2011;
2. ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 15/2020 din 4 februarie 2020 pentru modificarea Legii educației naționale nr. 1/2011;
3. ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 58/2020 din 23 aprilie 2020 privind luarea unor măsuri pentru buna funcționare a sistemului de învățământ;
4. ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 79/2020 din 21 mai 2020 pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011;
5. ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ nr. 141/2020 din 19 august 2020 privind instituirea unor măsuri pentru buna funcționare a sistemului de învățământ și pentru modificarea și completarea Legii educației naționale nr. 1/2011.

b) Hotărâri de Guvern:

1. HOTĂRÂRE nr. 297/2020 din 9 aprilie 2020 privind domeniile și programele de studii universitare de master acreditate și numărul maxim de studenți ce pot fi școlarizați în anul universitar 2020 – 2021;
2. HOTĂRÂRE nr. 299/2020 din 9 aprilie 2020 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2020 – 2021;
3. HOTĂRÂRE nr. 327/2020 din 23 aprilie 2020 privind aprobarea cifrelor de școlarizare pentru învățământul preuniversitar de stat și pentru învățământul superior de stat în anul școlar/universitar 2020 – 2021;
4. HOTĂRÂRE nr. 642/2020 din 7 august 2020 privind denumirile titlurilor și calificărilor conferite absolvenților învățământului universitar de licență înmatriculați în anul I de studii în anii universitari 2017 - 2018, 2018 - 2019, 2019 - 2020, 2020 – 2021;
5. HOTĂRÂRE nr. 738/2020 din 31 august 2020 pentru modificarea anexelor nr. 1 și 2 la Hotărârea Guvernului nr. 297/2020 privind domeniile și programele de studii universitare de master acreditate și numărul maxim de studenți ce pot fi școlarizați în anul universitar 2020 – 2021;
6. HOTĂRÂRE nr. 739/2020 din 31 august 2020 pentru modificarea anexelor nr. 1 - 6 la Hotărârea Guvernului nr. 299/2020 privind aprobarea Nomenclatorului domeniilor și al specializărilor/programelor de studii universitare și a structurii instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2020 – 2021.

c) Ordine de ministru

- pentru organizarea învățământului superior:

1. OMEC nr. 3063/2020 din 16 ianuarie 2020 pentru modificarea și completarea Metodologiei-cadru de organizare și înregistrare a programelor postuniversitare de către instituțiile de învățământ superior, aprobată prin Ordinul ministrului educației naționale nr. 4.750/2019, publicat în MO nr. 74 din 3 februarie 2020;
2. OMEC nr. 3237/2020 din 12 februarie 2020 pentru modificarea alineatului (1) al articolului 2 din Ordinul ministrului educației naționale nr. 3.714/2018 privind aprobarea Regulamentului de organizare, funcționare și operaționalizare a Registrului Matricol Unic al Universităților din România, publicat în MO nr. 147 din 25 februarie 2020;
3. OMEC nr. 3371/2020 din 28 februarie 2020 pentru aprobarea conținutului și formatului foilor matricole anexe la Certificatele de absolvire a Programului de formare psihopedagogică (nivelul I și nivelul II), publicat în MO nr. 186 din 9 martie 2020;
4. OMEC nr. 4156/2020 din 27 aprilie 2020 pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind regimul actelor de studii și al documentelor universitare în sistemul de învățământ superior, publicat în MO nr. 381 din 12 mai 2020;
5. OMEC nr. 4524/2020 din 12 iunie 2020 privind înființarea și organizarea programelor universitare de master didactic, publicat în MO nr. 528 din 19 iunie 2020;
6. OMEC nr. 4544/2020 din 16 iunie 2020 pentru modificarea Ordinului ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 6.156/2016 privind organizarea și desfășurarea anului pregătitor de limbă română pentru cetățenii străini publicat în MO nr. 542 din 24 iunie 2020;
7. OMEC nr. 4657/2020 din 1 iulie 2020 pentru modificarea Ordinului ministrului educației naționale nr. 5.552/2017 privind componența Consiliului de etică și management universitar, publicat în MO nr. 591 din 6 iulie 2020

- pentru finanțarea învățământului superior:

8. OMEC nr. 3115/2020 din 27 ianuarie 2020 privind aprobarea Metodologiei de alocare și utilizare a fondului pentru dezvoltarea instituțională a instituțiilor de învățământ superior de stat, publicat în MO nr. 92 din 7 februarie 2020;
9. OMEC nr. 3116/2020 din 27 ianuarie 2020 privind aprobarea Metodologiei de alocare a fondurilor bugetare pentru finanțarea de bază și finanțarea suplimentară a instituțiilor de învățământ superior de stat din România, pentru anul 2020, publicat în MO nr. 139 din 21 februarie 2020;
10. OMEC nr. 3126/2020 din 29 ianuarie 2020 privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a cluburilor sportive universitare din subordinea instituțiilor de învățământ superior de stat, publicat în MO nr. 149 din 25 februarie 2020;
11. OMEC nr. 3132/2020 din 30 ianuarie 2020 privind constituirea și utilizarea fondului pentru finanțarea situațiilor speciale care nu pot fi integrate în formula de finanțare a instituțiilor de învățământ superior de stat, pentru anul 2020, publicat în MO nr. 104 din 11 februarie 2020;
12. OMEC nr. 4635/2020 din 26 iunie 2020 privind stabilirea modalității de acordare a voucherelor de vacanță pentru unitățile/instituțiile de învățământ de stat, Ministerul Educației și Cercetării și alte instituții publice din subordinea acestuia, pentru anul 2020, publicat în MO nr. 566 din 30 iunie 2020.

- pentru organizarea și funcționarea CNATDCU:

13. OMEC nr. 3200/2020 din 7 februarie 2020 privind aprobarea Metodologiei de evaluare a studiilor universitare de doctorat și a sistemelor de criterii, standarde și indicatori de performanță utilizați în evaluare, publicat în MO nr. 132 din 19 februarie 2020;

14. OMEC nr. 4621/2020 din 23 iunie 2020 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare, publicat în MO nr. 564 din 29 iunie 2020;

15. OMEC nr. 4676/2020 din 7 iulie 2020 privind componența nominală a Consiliului Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare pentru mandatul 2020 – 2024, publicat în MO nr. 609 din 10 iulie 2020;

16. OMEC nr. 5229/2020 din 17 august 2020 pentru aprobarea metodologiilor referitoare la acordarea atestatului de abilitare, acordarea titlului de doctor, precum și la soluționarea sesizărilor cu privire la nerespectarea standardelor de calitate sau de etică profesională, inclusiv cu privire la existența plagiatului, în cadrul unei teze de doctorat, publicat în MO nr. 783 din 27 august 2020.

- pentru organizarea și funcționarea învățământului superior pe perioada pandemiei de COVID 19

17. OMEC nr. 4020/2020 din 7 aprilie 2020 privind derogarea de la prevederile legale în domeniul învățământului superior, pe durata stării de urgență pe teritoriul României, publicat în MO nr. 299 din 9 aprilie 2020;

18. OMEC nr. 4205/2020 din 6 mai 2020 pentru modificarea și completarea Metodologiei-cadru privind organizarea admiterii în ciclurile de studii universitare de licență, de master și de doctorat, aprobată prin Ordinul ministrului educației naționale și cercetării științifice nr. 6.102/2016, publicat în MO nr. 372 din 8 mai 2020;

19. OMEC nr. 4206/2020 din 6 mai 2020 privind luarea unor măsuri în domeniul învățământului superior din România, publicat în MO nr. 372 din 8 mai 2020 372 din 8 mai 2020;

20. OMEC nr. 4220/769/2020 din 8 mai 2020 pentru stabilirea unor măsuri de prevenire și combatere a îmbolnăvirilor cu SARS-CoV-2 în unitățile/instituțiile de învățământ, publicat în MO nr. 381 din 12 mai 2020;

21. OMEC nr. 4259/827/2020 din 15 mai 2020 pentru stabilirea unor măsuri de prevenire și combatere a îmbolnăvirilor cu SARS-CoV-2 în unitățile/instituțiile de învățământ, instituțiile publice și toate structurile aflate în subordonarea sau coordonarea Ministerului Educației și Cercetării, publicat în MO nr. 405 din 16 mai 2020;

22. OMEC nr. 4266/840/2020 din 18 mai 2020 pentru punerea în aplicare a măsurilor privind sistemul de învățământ în contextul instituirii stării de alertă pe teritoriul României, publicat în MO nr. 417 din 19 mai 2020;

23. OMEC nr. 4267/841/2020 din 18 mai 2020 pentru stabilirea unor măsuri de prevenire și combatere a îmbolnăvirilor cu SARS-CoV-2 în unitățile/instituțiile de învățământ, instituțiile publice și toate structurile aflate în subordonarea sau coordonarea Ministerului Educației și Cercetării, publicat în MO nr. 417 din 19 mai 2020;

24. OMEC nr. 5487/1494/2020 din 31 august 2020 pentru aprobarea măsurilor de organizare a activității în cadrul unităților/instituțiilor de învățământ în condiții de siguranță epidemiologică pentru prevenirea îmbolnăvirilor cu virusul SARS-CoV-2, publicat în MO nr. 804 din 1 septembrie 2020.

Master Didactic: S-a reglementat organizarea și funcționarea în bune condiții a masterului didactic prin emiterea Ordinului ministrului nr. 4524/2020. Totodată, prin H.G. nr. 738/2020 au fost reglementate programele de master didactic care vor funcționa începând din acest an universitar, iar prin H.G. nr. 327/2020 s-au alocat 400 de locuri pentru cele opt universități din programul pilot, respectiv Universitatea Politehnică din București, Universitatea din București, Academia de Studii Economice din București, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca, Universitatea „Ovidius” din Constanța, Universitatea din Craiova, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Universitatea de Vest din Timișoara.

Acte studii: S-a reglementat conținutul și formatul foilor matricole, anexe la Certificatele de absolvire a Programului de formare psihopedagogică (nivelul I și nivelul II) prin OMEC nr. 3371/2020. Totodată, prin OMEC nr. 4156/2020 s-a aprobat Regulamentul-cadru privind regimul actelor de studii și al documentelor universitare în sistemul de învățământ superior.

Finanțare: în ceea ce privește finanțarea învățământului superior au fost aprobate metodologiile de finanțare (OMEC nr. 3115, 3116, 3132/2020).

- Finanțarea instituțională a crescut anul acesta față de anul trecut de la 4.181.522.201 lei la 4.933.176.923 lei.
- Au fost alocate fonduri pentru instituțiile de învățământ superior incluse în rețelele de universități europene, respectiv Universitatea Tehnică de Construcții din București, Universitatea din București și Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București participante încă din 2019, precum și pentru cele incluse în acest an: Universitatea ”Al. I. Cuza” din Iași, Universitatea Politehnică din București, Universitatea din Petroșani, Universitatea Tehnică din Cluj Napoca, Universitatea de Medicină și Farmacie ”Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca, Universitatea de Vest din Timișoara și Universitatea Politehnică din Timișoara.
- Alocarea din bugetul Ministerului Educației și Cercetării a sumei de 6.900.000 lei pentru susținerea celor 23 de domenii din 12 universități românești care s-au poziționat în clasamentul de referință în mediul academic internațional Shanghai Ranking’s Global Ranking of Academic Subjects în anul 2019.
- S-au alocat 14.200.000 lei pentru protejarea studenților și rezidenților împotriva COVID-19.

Cifra de școlarizare: S-au distribuit universităților cifrele de școlarizare (aprobate prin HG nr. 327/2020) pentru studii universitare de licență, master și doctorat.

CNATDCU: Având în vedere faptul că mandatul 2016-2020 al CNATDCU a expirat, pentru investirea noului CNATDCU, pentru mandatul 2020-2024, au fost adoptate reglementările pentru organizarea și funcționarea acestuia, prin OMEC nr. 4621, 4676, 5229/2020. În același timp au fost demarate procedurile pentru funcționarea platformelor REI pentru abilitare și sesizări plagiat și modificată cea pentru doctorate. În prezent, CNATDCU a început activitatea de evaluare lucrând în regim tranzitoriu pentru abilitare și sesizări plagiat până la definitivarea platformelor informatice.

Pandemia de COVID 19: Pentru asigurarea funcționării în bune condiții a învățământului superior pe perioada pandemiei de Coronavirus au fost emise o serie de note, ordine de ministru și ordonanțe (OMEC nr. 4020, 4205, 4206, 4220/2020, OUG nr. 58, 79, 141/2020).

Programe și titluri:

- Organizarea și funcționarea programelor de studii universitare de licență, precum și a structurilor instituțiilor de învățământ superior pentru anul universitar 2020-2021 au fost reglementate prin HG nr. 299/2020 și HG nr. 738/2020.
- Organizarea și funcționarea programelor de studii universitare de master, inclusiv pentru organizarea și funcționarea programelor de master didactic, pentru anul universitar 2020-2021 au fost reglementate prin HG nr. 297/2020 și HG nr. 739/2020.
- Denumirile titlurilor și calificărilor conferite absolvenților învățământului universitar de licență înmatriculați în anul I de studii în anii universitari 2017 - 2018, 2018 - 2019, 2019 - 2020, 2020 - 2021 au fost reglementate prin HG nr. 642/2020.

2. Asigurarea accesului egal și a participării în învățământul superior

Sprijinirea studenților din mediul rural, a grupurilor dezavantajate și a studenților non-tradiționali pentru participarea în învățământul terțiar

Pentru anul universitar 2019-2020 au fost alocate cifre de școlarizare distincte dedicate:

- absolvenților de licee situați în mediul rural (2000 de locuri), locuri finanțate de la bugetul de stat;
- pentru domeniile prioritare de dezvoltare a României (5000 de locuri – licență, 4500 – master, 300 – doctorat);
- 400 de locuri destinate formării inițiale a viitoarelor cadre didactice prin programul de master didactic.

În anul universitar 2019 - 2020, 1.540 de studenți în anul I la licență, absolvenți de licee din mediul rural au beneficiat de locuri speciale.

- *M surile care au vizat accesul și participarea la învățământul terțiar:*
  1. sprijinirea exceptării de la plata taxelor școlare pentru studenții cu rezultate deosebite; burse pentru studenții cu cele mai bune rezultate;
  2. suplimentarea exceptării de la plata taxelor pentru studenți, pe bază de merit, cu un program pentru sprijinirea celor care au nevoie – burse sociale, în principal la nivel instituțional;
  3. măsuri extinse de sprijin social – subvenții pentru cazare și masă - finanțare suplimentară;
  4. implementarea unui program de credite pentru studenți (asigurarea finanțării, precum și a reglementării la nivel național);
  5. încurajarea atragerii studenților din grupuri subreprezentate și a celor ce au metode non-tradiționale de învățare, inclusiv adulți și persoane de etnie română care locuiesc în străinătate;
  6. creșterea transparenței informațiilor și oferirea de îndrumări cu privire la oportunitățile și rezultatele educaționale, care să stea la baza alegerii parcursului educațional și să ajute la reducerea abandonului școlar;
  7. stimularea instituțiilor de învățământ superior de stat pentru suplimentarea fondului pentru burse provenit de la bugetul de stat, pentru fiecare categorie de burse, cu fonduri provenite din venituri proprii, contribuția universității la fondul de burse fiind un indicator de calitate pentru atribuirea fondurilor pentru finanțarea suplimentară;
  8. Dezvoltarea de platforme on-line, în special la universitățile care, în mod tradițional, nu organizau studii universitare la formele de învățământ cu frecvență redusă și la distanță.

Se continuă implementarea Schemelor de granturi pentru universități din *Proiectul privind învățământul secundar – ROSE*. În cadrul Schemei de Granturi Necompetitive din proiectul ROSE se derulează granturi acordate facultăților din universități publice, selectate având în vedere numărul de studenți aflați în situație de risc, precum și rata de abandon după primul an de studii sau domeniile de licență în care școlarizează. Beneficiarii acestei scheme de finanțare sunt studenți aflați în situație de risc înscriși în primul an de studii de licență, cu precădere cei aflați în risc ridicat de abandon. În luna iulie 2020, se aflau în implementare 201 granturi necompetitive, în care 15.999 de studenți au beneficiat, în primii doi ani, de activități remediale, programe de consiliere și dezvoltare personală etc. În anul 2019, a fost lansată schema de granturi competitive pentru universități *Sprijin pentru studenți*, care are obiective și activități asemănătoare *Schemei de granturi necompetitive*.

În cadrul schemei de Granturi Competitive - Centre de învățare din proiectul ROSE se creează spații de învățare complet echipate, destinate studiului individual sau asistat, cu precădere pentru studenții din anul I de licență, ca un mecanism suplimentar de sprijin pentru studenții aflați în situație de risc. În luna iulie 2020, se aflau în implementare 38 de granturi (13 începând cu anul 2017, 12 începând cu anul 2018 și 13 începând cu anul 2019).

În cadrul apelului POCU/379/6.21/Bursa Student Antreprenor au fost depuse 30 de cereri de finanțare, dintre care 21 au fost admise și contractate. Ambele apeluri de proiecte au vizat operațiuni compozite care au vizat O.S. 6.7, 6.9 și 6.10 din cadrul AP 6 al POCU. Alocările financiare pentru proiectele contractate în urma acestor apeluri de proiecte sunt semnificativ mai mici decât cele previzionate la lansarea apelurilor. Astfel, pentru Apelul 320 au fost alocați aproximativ 670 de milioane de lei, din care efectiv contractați au fost aproape 62 de milioane (sau 9% din suma alocată inițial). Apelul 379 a beneficiat de o alocare inițială de aproape 331 de milioane de lei, din care au fost efectiv contractați 157 de milioane (aproximativ 47% din suma alocată).

3. Creșterea calității programelor de studii și a competitivității universităților

Ministerul Educației și Cercetării, în colaborare cu Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Superior, au implementat, în perioada 2017- 2020, proiectul *Îmbunătățirea politicilor publice în învățământul superior și creșterea calității reglementărilor prin actualizarea standardelor de calitate QAFIN*. Scopul proiectului îl reprezintă realizarea și punerea în aplicare a politicilor publice bazate pe dovezi, prin creșterea calității reglementărilor cu privire la evaluarea calității în învățământul superior și la clasificarea și ierarhizarea instituțiilor de învățământ superior, respectiv a programelor de studii și prin îmbunătățirea capacității administrative a MEC și ARACIS, prin adaptarea structurilor, optimizarea proceselor și pregătirea resurselor umane, folosind mecanisme transparente de consultări publice, care asigură participarea la decizie a cetățenilor și aplicarea unor standarde de calitate europene.

În cursul anului universitar 2019-2020, remarcăm faptul că, deși a existat contextul pandemic s-au elaborat două livrabile în cadrul proiectului QAFIN, conform graficului de activități al proiectului QAFIN:

- *Metodologia și ghidurile privind evaluarea externă a calității în învățământul superior din România.*

- *Metodologia de evaluare a universităților în scopul clasificării instituționale și a ierarhizării programelor de studii.*

Pentru elaborarea acestei metodologii, ARACIS a beneficiat de asistență tehnică din partea Băncii Mondiale, fiind selectați de către MEC și ARACIS, printr-o procedură publică transparentă, experți din mediul academic, ce au contribuit cu revizuirii, comentarii la versiunile preliminare ale metodologiei furnizate de către experții internaționali ai Băncii Mondiale.

De asemenea, au fost elaborate și analizate Rapoartele rezultate în urma procesului de pilotare, pe baza informațiilor introduse în platforma informatică QAFIN de universitățile participante la procesul de pilotare.

Menționăm că **Procesul de pilotare a metodologiei** a avut loc în perioada mai-iulie 2019 în 6 instituții de învățământ superior:

- Universitatea Politehnica din București – 8 programe de studii de licență în ierarhizare
- Academia de Studii Economice din București - 8 programe de studii de licență în ierarhizare
- Universitatea "Transilvania" Brașov - 22 programe de studii de licență în ierarhizare
- Universitatea din Craiova –16 programe de studii de licență în ierarhizare
- Universitatea Vest Timișoara - 16 programe de studii de licență în ierarhizare
- Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" Iași –24 programe de studii de licență în ierarhizare

Link: https://www.aracis.ro/wp-content/uploads/2019/11/R.2_Anexa_I_si_II_Indicatori_Metodologie_QAFIN-_dupa_pilotare1.pdf

Au fost aduse o serie de ajustări la modulul informatic, respectiv la algoritmi de calcul ai indicatorilor utilizați în clasificarea universităților și ierarhizarea programelor de studii, conform observațiilor transmise de către universități, precum și ca urmare a dezbaterilor din cadrul reuniunii Consiliului Național al Rectorilor (CNR), desfășurată în perioada 3-4 octombrie 2019 la Sibiu.

A fost elaborată o propunere de proiect de act normativ privind Metodologia de evaluare a universităților în scopul clasificării instituționale și a ierarhizării programelor de studii (Hotărâre a Guvernului conform art. 193 alin.(3) din Legea 1/2011), care se află în proces de avizare internă.

Toate evenimentele și livrabilele realizate ale proiectului sunt prezentate pe rezultate la adresa: <https://www.aracis.ro/rezultatele-proiectului-qafin/> .

Având în vedere contextul actual al pandemiei COVID-19, echipa de management a demarat procedurile pentru prelungirea proiectului cu 6 luni , respectiv 29.01.2021- 29.07.2021 în vederea realizării activităților prevăzute în graficul de activități al proiectului.

De asemenea, procedurile de clasificare și ierarhizare proiectate implică un număr ridicat de persoane care activează în învățământul superior, angajați în stabilirea indicatorilor procedurali, a colectării și validării datelor primare și introducerea acestora în platforma electronică.

Situația generată de pandemia cu noul coronavirus Covid -19 a condus la orientarea mediului academic către activități didactice online, desfășurate primordial de la domiciliu și activități administrative și manageriale în sistem de telemuncă. În acest context, echipa de management a propus realizarea unui raport intermediar privind clasificarea universităților și ierarhizarea programelor de studii universitare de licență. Pe baza datelor din raportul intermediar, universitățile vor putea să facă studii comparative pe indicatorii compozit în cadrul domeniului fundamental de care aparține și să ia decizii de îmbunătățire a acestora pentru viitoarea clasificare/ierarhizare.

În ceea ce privește susținerea instituțiilor în creșterea calității și competitivității universităților românești, trebuie să amintim faptul că Metodologia de alocare a fondurilor bugetare pentru finanțarea de bază și finanțarea suplimentară a instituțiilor de învățământ superior de stat din

România, pentru anul 2020 a menținut aplicarea, pentru tot mecanismul de finanțare suplimentară, a indicatorilor de calitate care urmăresc: asigurarea calității procesului didactic și a resursei umane, performanța activității științifice/ creației artistice/ performanței sportive, internaționalizarea învățământului superior și creșterea capacității universităților de a integra persoanele provenite din medii dezavantajate socioeconomic în programe educaționale.

Competiția de proiecte finanțate din Fondul de Dezvoltare Instituțională destinat universităților de stat – FDI 2020 s-a desfășurat potrivit prevederilor Metodologiei de alocare și utilizare a fondului pentru dezvoltare instituțională a universităților de stat, aprobată prin Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 3115/2020.

Competiția a fost coordonată de Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior (CNFIS) care a realizat evaluarea și selectarea proiectelor depuse de universități.

Nr. crt.	Domeniu de dezvoltare instituțională	Suma aprobată (mii lei)
1	Creșterea echității sociale, în vederea incluziunii sociale și sporirea accesului la învățământul superior, corelarea ofertei educaționale cu cererea pieței muncii (inclusiv cele privitoare la consilierea și orientarea în carieră);	12.110
2	Internaționalizarea învățământului superior din România;	13.836
3	Asigurarea funcționării în bune condiții a grădinilor botanice universitare, a stațiunilor didactice, a bazelor de practică și a altor infrastructuri de susținere a activităților didactice, din cadrul universităților;	11.609
4	Susținerea activităților societăților antreprenoriale studențești (SAS) din cadrul universităților;	6.160
5	Îmbunătățirea calității activității didactice, inclusiv a respectării deontologiei și eticii academice;	11.880
6	Susținerea cercetării de excelență din universități.	13.327
Total		68.922

În conformitate cu prevederile Ordinului ministrului educației și cercetării nr. 3132/2020, în anul 2020, din suma alocată în bugetul național pentru finanțarea instituțională a universităților s-a constituit un fond distinct pentru finanțarea situațiilor speciale care nu pot fi integrate în formula de finanțare a instituțiilor de învățământ superior de stat, denumit în continuare FSS.

Sumele din FSS au fost alocate de Ministerul Educației și Cercetării instituțiilor de învățământ superior de stat pentru:

- a) asigurarea resurselor necesare instituțiilor de învățământ superior pentru organizarea/desfășurarea unor activități ocazionale (conferință, simpozion, workshop) de interes național, programate de către Ministerul Educației și Cercetării sau de către instituțiile de învățământ superior, în scopul dezvoltării activităților didactice și de cercetare;
- b) susținerea acțiunilor desfășurate de instituțiile de învățământ superior pentru dezvoltarea internaționalizării: participarea la proiecte educaționale și de cercetare comune cu universități de prestigiu; susținerea în afara granițelor țării de cursuri de limbă, cultură și civilizație românească în sprijinul etnicilor români care doresc să studieze în România; participarea la târguri și expoziții internaționale de educație;

- c) susținerea implicării instituțiilor de învățământ superior în acțiuni cu participarea studenților/pentru studenți, menite să contribuie la creșterea calității și prestigiului învățământului superior din țara noastră;
- d) finanțarea unor situații speciale care contribuie la atingerea obiectivelor prevăzute în cadrul Strategiei Europa 2020 și în Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015 - 2020 și care nu sunt finanțate prin fonduri europene;
- e) asigurarea resurselor necesare pentru susținerea activităților extracurriculare ale studenților: participarea la conferințe internaționale, participarea la concursuri profesionale internaționale, participarea la festivaluri artistice;
- f) asigurarea derulării activității curente a instituțiilor de învățământ superior, în condițiile în care veniturile nu mai pot acoperi costurile necesare, ca urmare a unui management defectuos care afectează desfășurarea procesului didactic. Alocarea fondurilor se face pentru o perioadă limitată la maximum 6 luni în 2 ani bugetari. Acest proces este condiționat de implementarea unui program de restructurare/plan de măsuri, asumat de senatul universității și aprobat de MEC, cu avizul prealabil al Consiliului Național pentru Finanțarea Învățământului Superior;
- g) asigurarea, în timpul exercițiului financiar, a finanțării acelor cheltuieli cu caracter neprevăzut și de urgență care nu au fost cuprinse în bugetul inițial, inclusiv a celor ocazionate de contractarea unor proiecte de cercetare;
- h) cofinanțarea proiectelor dedicate dezvoltării și consolidării de rețele universitare europene;
- i) susținerea instituțiilor de învățământ superior în procesul de evaluare a școlilor doctorale în vederea asigurării calității programelor de studii universitare de doctorat;
- j) asigurarea resurselor necesare pentru susținerea domeniilor din cadrul instituțiilor de învățământ superior care sunt cuprinse în clasamentul internațional de clasificare și ierarhizare: Academic Ranking of World Universities 2019 (<http://www.shanghairanking.com/>);
- k) susținerea implicării instituțiilor de învățământ superior în parteneriate strategice pe direcțiile prioritare ale MEC în domeniul finanțării, inclusiv pentru proiecte naționale cu rol de fundamentare și implementare politici MEC, studii și analize-suport.

Activitatea Consiliului CNATDCU are un rol important în asigurarea calității universităților românești. Astfel, în perioada vizată, activitatea CNATDCU poate fi rezumată astfel:

A. TEZE DE DOCTORAT

- Teze evaluate – 1.345 de teze, din care: 29 invalidate, 25 pentru care se solicită completarea dosarului, 2 care s-au invalidat a doua oară, 1.289 de teze - validate pentru care s-a emis ordinul ministrului.

Propuneri de îmbunătățire:

- uniformizarea sistemului de luare a deciziilor la nivelul comisiilor de specialitate ale CNATDCU;
- stabilirea unor norme clare de analizare și evaluare a rapoartelor de similitudini, astfel încât deciziile CNATDCU care invocă unii dintre coeficienții generați de sistemele de verificare anti plagiat să nu poată conduce la contestarea/ atacarea întemeiată a acestor decizii.
- dezvoltarea platformei astfel încât datele privind procedura de evaluare a dosarelor să fie complete. În prezent, platforma cuprinde datele de la încărcarea dosarului de către IOSUD până

la emiterea rezoluției propusă de comisia de specialitate. Platforma a fost actualizată, pentru fiecare dosar în parte, cu informații privind rezoluția CNATDCU, numărul și data ordinului de ministru privind atribuirea titlului de doctor. Ar fi util ca sistemul să fie completat și cu informații privind data reuniunii CNATDCU și numărul /data comunicării transmise către IOSUD.

Platforma a fost dezvoltată cu modulul referitor la punerea în aplicare a prevederilor legale privind publicarea tezelor de doctorat, cu respectarea opțiunilor de publicare formulate de către studentul-doctorand.

B. TEZE DE ABILITARE

Dosare de abilitare evaluate - 448, din care au fost emise 143 de ordine de ministru privind acordarea atestatului de abilitare. În sesiunea 23 noiembrie – 16 decembrie 2020, CNATDCU are în analiză un număr de 170 de dosare de abilitare,

Propunere de îmbunătățire a procesului de obținere a atestatului de abilitare:

- implementarea platformei electronice în cadrul căreia să se desfășoare procesul de obținere a atestatului de abilitare, care este reglementat în Anexa 1 la OMEC nr. 5229/2020 pentru aprobarea metodologiilor referitoare la acordarea atestatului de abilitare, acordarea titlului de doctor, precum și la soluționarea sesizărilor cu privire la nerespectarea standardelor de calitate sau de etică profesională, inclusiv cu privire la existența plagiatului, în cadrul unei teze de doctorat, care a fost publicat în Monitorul Oficial nr. 783 din 27 august 2020.

4. Corelarea programelor de studii universitare cu cerințele angajatorilor

Competiția de proiecte finanțate din Fondul de Dezvoltare Instituțională destinat universităților de stat – FDI 2020 s-a desfășurat potrivit prevederilor Metodologiei de alocare și utilizare a fondului pentru dezvoltare instituțională a universităților de stat, aprobată prin Ordinul ministrului educației și cercetării nr. 3115/2020. Astfel, unul dintre domenii este cel despre „Creșterea echității sociale, în vederea incluziunii sociale și sporirea accesului la învățământul superior, corelarea ofertei educaționale cu cererea pieței muncii” (inclusiv cele privitoare la consilierea și orientarea în carieră), prin care s-au finanțat proiecte în valoare de 12.110.000 de lei.

În luna decembrie 2020 s-a aprobat spre finanțare, proiectul ReCONNECT - Adaptare la schimbare - Mecanism integrat de anticipare, monitorizare, evaluare a pieței muncii și educație, cod proiect 140092, proiect ce are ca obiectiv general corelarea cererii cu oferta de forță de muncă prin introducerea de noi instrumente și mecanisme de monitorizare și evaluare a politicilor publice și de anticipare a nevoilor de competențe, iar ca obiective specifice - creșterea capacității de planificare strategică și adaptare a ofertei sistemelor de formare profesională inițială și continuă în raport cu nevoile pieții muncii prin dezvoltarea unor mecanisme de anticipare a nevoilor de formare și de monitorizare a inserției socio-profesionale a absolvenților, respectiv creșterea capacității de elaborare a politicilor publice privind măsurile active și formarea profesională prin monitorizarea și evaluarea acestora.

Proiectul se va desfășura în parteneriat: Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației și Cercetării, Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării, Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic și

Institutul Național de Cercetare Științifică în Domeniul Muncii și Protecției Sociale, sub coordonarea Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă.

În cadrul acestui proiect, se vor elabora și implementa mecanisme de monitorizare și evaluare a politicilor publice și de anticipare a nevoilor de competențe, respectiv:

- un mecanism de monitorizare a inserției absolvenților programelor de educație și formare profesională;
- un mecanism de anticipare a nevoii de calificări și competențe pe piața muncii pe termen scurt, mediu și lung;
- un mecanism de evaluare și monitorizare a politicilor publice privind măsurile active și formarea profesională;
- aplicație pentru sincronizarea, interconectarea, testarea, actualizarea și monitorizarea mecanismelor dezvoltate.

În luna decembrie 2020, s-a aprobat spre finanțare și a fost semnat contractul de finanțare pentru proiectul cu titlul ***Start în carieră prin master didactic***, cod SMIS 140783, finanțat din cadrul Programului Operațional Capital Uman 2014 - 2020, Axa prioritară 6 – Educație și competențe, al cărui beneficiar este Ministerul Educației și Cercetării, în parteneriat cu 8 instituții de învățământ superior: Universitatea Politehnica din București, Universitatea din București, Academia de Studii Economice din București, Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, Universitatea Ovidius din Constanța, Universitatea din Craiova, Universitatea ”Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Universitatea de Vest din Timișoara și Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării.

Proiectul are ca scop îmbunătățirea calității și eficienței învățământului terțiar prin diversificarea ofertelor educaționale în învățământul terțiar universitar, îmbunătățirea nivelului de competențe al personalului didactic din învățământul terțiar universitar în ceea ce privește conținutul educațional inovator și resursele de învățare moderne și flexibile, precum și prin stimularea accesului la învățământul superior. Implementarea acestui proiect urmărește:

- a. elaborarea unui cadru instituțional și operațional pentru masterul didactic prin diversificarea ofertelor educaționale în învățământul terțiar universitar;
- b. asigurarea accesului la formarea inițială de calitate a 400 de studenți prin participare la programul de studii universitare de master pilotat timp de 2 ani în 8 universități;
- c. consolidarea competențelor didactice prin organizarea de cursuri de formare pentru 80 de cadre didactice din învățământul terțiar universitar în ceea ce privește conținutul educațional inovator și resursele de învățare moderne și flexibile.

Apeluri POCU pentru învățământul terțiar

În total, pentru sectorul universitar, au fost contractate proiecte în valoare totală de aproximativ 447 milioane de lei (aproximativ 93 de milioane de euro), ceea ce reprezintă 97% din valoarea totală, de aproximativ 459 de milioane de lei, alocată categoriilor de intervenție cod 116 și 118, conform programării POCU.

Sistemul terțiar este sprijinit prin:

- POCU/380/6/13/Sprijin pentru doctoranzi și cercetători post-doctorat, cu 18 proiecte având o valoare totală de 119.946.774 de lei.

- POCU/90/6.13/6.14/Stagii de practică elevi și studenți în sectorul agroalimentar, industrie și servicii, cu 36 de proiecte având o valoare totală de 68.477.488 de lei.

Sectorul învățământ terțiar, universitar și non-universitar, a beneficiat de un singur proiect, non-competitiv, implementat la nivel sistemic (Calitate în învățământul superior: internaționalizare și baze de date pentru dezvoltarea învățământului românesc, COD MySMIS: 126766) și de 32 de proiecte, selectate prin competiție.

În cadrul apelului POCU/320/6.21/Măsurile de optimizare a ofertelor de studii din învățământul superior în sprijinul angajabilității au fost depuse 16 cereri de finanțare, dintre care 11 au fost admise și contractate. Activitățile finanțate în cadrul Apelului 320 au vizat dezvoltarea unor noi programe de studii de nivel terțiar non-universitar în cadrul colegiilor universitare, structuri universitare care în anii anteriori nu au avut activități didactice din cauza absenței unei finanțări din fonduri publice. De asemenea, au fost alocate resurse specifice pentru acordarea unor stimulente financiare directe (în suma de maxim 300 de RON) elevilor participanți la programele de studii organizate în cadrul colegiilor universitare, precum și organizarea de programe de pregătire profesională pentru cadrele didactice universitare care urmau să gestioneze cursurile de nivel terțiar non-universitar.

Activitățile finanțate în cadrul Apelului 379 au vizat dezvoltarea unui sistem de sprijin prin intermediul susținerii unui sistem de burse, mobilități și constituirea unor rețele de colaborare la distanță, virtuale, pentru a stimula participarea la învățământul superior a studenților. Simultan, în vederea creșterii calității programelor de studii, au fost finanțate activități de dezvoltare și flexibilizare a ofertei educaționale și a materialelor de studii și adaptarea acestora la noile mijloace de comunicare. În cele din urmă au fost finanțate activități care au ca rezultat corelarea dintre oferta educațională și piața muncii, în special în domeniile de dezvoltare inteligentă specificate în Strategia Națională de Cercetare, Dezvoltare Inovare (SNCDI), în conformitate cu OMEN 5376/2017.

Indicatori de realizare pentru OS specifice învățământului terțiar

Indicatori de realizare	Ținta 2023 conform POCU	Ținta propusă prin proiectele contractate	Ținta atinsă la ultima raportare
4S100 - Persoane (elevi/ cursanți, studenți) (din care: roma/ din mediul rural) care beneficiază de sprijin pentru participare la învățământul terțiar ^{2*}	36.465	16.861	5.027
<ul style="list-style-type: none"> • (din care) 4S100.1 - Persoane (studenți) care beneficiază de sprijin pentru participare la învățământul terțiar, din care: <i>Netradiționali, rural, Roma, CES</i> 	20.334	7.257	2.718
<ul style="list-style-type: none"> • (din care) 4S100.2 - Persoane (cursanți) care beneficiază de sprijin pentru participare la învățământul terțiar, din care: <i>înv mântul terțiar non-universitar organizat în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate</i> 	16.131	Neraportat	Neraportat
4S105 - Oferte educaționale*	118	133	20

² Indicatorii marcați cu * au valori diferite pentru zonele mai puțin dezvoltate și zonele dezvoltate. Tabelele prezintă suma acestor valori.

<ul style="list-style-type: none"> (din care) 4S105.1 – pentru învățământul terțiar universitar (din care) 4S105.2 – pentru învățământul terțiar non-universitar 	-	85	0
	-	Neraportat	Neraportat
4S106 - Personal didactic care beneficiază de programe de formare/schimb de bune practici*	10.359	1538	630
<ul style="list-style-type: none"> (din care) 4S106.1 – personal didactic din învățământul terțiar universitar (din care) 4S106.2 – non-universitar organizat în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate 	-	1628	417
	-	Neraportat	Neraportat
4S103 - Sistem național de asigurare/evaluare externă a calității dezvoltat/actualizat	1	1	0
4S104 - Studii/ analize etc elaborate	10	16	0

Indicatori de rezultat pentru sectorul învățământ terțiar

Indicatori de rezultat	Valoare de referință	Ținta 2023 conform POCU	Contribuția POCU prin valoarea obținută în proiectele contractate
4S95 - Persoane (elevi/ cursanți, studenți) certificate urmare a sprijinului acordat ^{3*}	22.455	32.818	2681
<ul style="list-style-type: none"> (din care) 4S95.1 - învățământul terțiar universitar (netradiționali, rural, Roma, CES) (din care) 4S95.2 - învățământul terțiar non-universitar organizat în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate 	-	18.046	2667
	-	14.772	Neraportat
4S97 - Studii/analize utilizate	-	-	0
4S98 - Personal didactic certificat urmare a sprijinului primit*	5816	6761	1176
<ul style="list-style-type: none"> (din care) 4S98.1 - din învățământul terțiar universitar (din care) 4S98.2 - non-universitar organizat în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate 	-	-	1087
	-	-	169
4S99 - Oferte educaționale validate/ autorizate/ implementate*	-	-	54
<ul style="list-style-type: none"> (din care) 4S99.1 - din învățământul terțiar universitar (din care) 4S99.2 - non-universitar organizat în cadrul instituțiilor de învățământ superior acreditate 	-	-	33
	-	-	21

Contribuția apelurilor POCU la corelarea educației cu piața muncii

Din punct de vedere al proiectelor finanțate prin prisma celor 2 apeluri lansate până la 30.06.2020, au fost contractate 106 proiecte, care răspund OS 6.13 (Apelul 380) și OS 6.13/6.14 (apelul 90). Finanțarea disponibilă pentru cele două apeluri a fost de 643.060.206 lei din care alocarea contractată a fost de 288.860.139 de lei (proiecte contractate). Astfel, a rezultat un procent de contractare de **44,92%**.

³ Indicatorii marcați cu * au valori diferite pentru zonele mai puțin dezvoltate și zonele dezvoltate. Tabelele prezintă suma acestor valori.

Valoarea proiectelor finanțate în cadrul obiectivelor de corelare a sistemului de educație și formare cu nevoile pieței muncii

Apelul	Număr de proiecte pe apeluri	Valoarea totală a proiectelor pe apeluri în mii Lei
POCU/90/6.13 si 6.14/Stagii de practică elevi și studenți în sectorul agroalimentar, industrie și servicii	88	168.913
POCU/380/6.13 si 6.14/Sprijin pentru doctoranzi cercetători post-doctorat	18	119.946
Total	106	288.860 lei

În cadrul ambelor apeluri de proiecte, valorile totale ale proiectelor variază între 474 de mii lei și 2,226 mil. de lei cu o medie per proiect contactat de 1,919 mil. lei pentru apelul 90 și între 5,548 de mil. de lei și 6,978 de mil. de lei, cu o medie per proiect contactat de 6,663 de mil. de lei pentru apelul 380.

Progresul indicatorilor de realizare la data de 30 iunie 2020

Cod	Denumire indicator/subcategorie	Valoare ținta 2023	Valoare contractată	Valoare validată	% validată din valoare contractată	% validată în ținta 2023 - POCU
4S129	Persoane (cursanți, studenți) care beneficiază de sprijin pentru tranziția de la școală la viața activă	19,209	15,122	12,667	83.8%	65.94%
4S130	Persoane (studenți doctorat/cercetători postdoctorat) care beneficiază de sprijin prin programe doctorat/postdoctorat	3,481	1,888	1,023	54.2%	29.39%
4S131	Persoane (elevi/ucenici) care beneficiază de sprijin pentru participarea la programe de educație/FP	27,046	6,330	6,258	98.9%	23.14%

Progresul indicatorilor de rezultat aferenți obiectivelor specifice de corelare a educației cu piața muncii

Cod	Denumire indicator/subcategorie	Valoare de baza 2014	Valoare tinta 2023	Valoare contractata	Valoare validata
4S115	Cursanți/ studenți care dobândesc o calificare la încetarea calității de participant	10,732	13,830	11,092	1,564
4S116	Cursanți/Studenti/cercetători etc., care își găsesc un loc de muncă, la încetarea calității de participant	5,884	10,145	7,135	827
4S117	Cursanți/Studenti/cercetători etc., care urmează studii/cursuri de formare la încetarea calității de participant	1,309	2,029	2,566	857
4S118	Studenți etc., care au obținut titlul științific de doctor urmare a sprijinului primit	954	1,920	1,048	1
4S119	Cercetători, care au finalizat programe postdoctorale urmare a sprijinului primit	430	865	487	-
4S120	Persoane (elevi/ ucenici) certificate la încetarea calității de participant	14,875	16,227	3,957	902
4S121	Persoane (elevi/ ucenici) care își găsesc un loc de muncă la încetarea calității de participant	7,843	13,523	3,320	457
4S122	Persoane (elevi/ ucenici) care urmează studii/cursuri de formare la încetarea calității de participant	1,744	2,705	924	269

5. Dezvoltarea dimensiunii internaționale a învățământului superior

În susținerea internaționalizării învățământului superior, Ministerul Educației și Cercetării a susținut învățământul românesc financiar prin FSS:

- a. alocarea din bugetul Ministerului Educației și Cercetării a sumei de 6 milioane de lei pentru următoarele universități, membre ale Consorțiului - Rețelele universităților europene, selectate de către Comisia Europeană în anul 2019:
  1. Universitatea Tehnică de Construcții din București;
  2. Universitatea din București;
  3. Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București.
- b. alocarea din bugetul Ministerului Educației și Cercetării a sumei de 3,5 milioane lei pentru următoarele universități românești cooptate de către Comisia Europeană în anul 2020 să facă parte din Rețelele universităților europene:
  1. Universitatea Politehnică din București;
  2. Universitatea Tehnică din Cluj–Napoca;
  3. Universitatea de Medicină și Farmacie "Iuliu Hațieganu" din Cluj-Napoca;
  4. Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași;

5. Universitatea din Petroșani;
6. Universitatea Politehnica Timișoara;
7. Universitatea de Vest din Timișoara.

În ceea ce privește participarea universităților românești în rețelele de universități europene menționăm că trei universități românești fac parte din rețelele academice care beneficiază de primul val de finanțări din cadrul inițiativei „Universități europene”: Universitatea din București, Școala Națională de Studii Politice și Administrative din București și Universitatea Tehnică de Construcții din București sunt instituțiile care, alături de partenerii lor europeni, devin un vârf de lance al integrării europene în domeniul învățământului superior.

Universitățile europene vor deveni campusuri interuniversitare, în cadrul cărora studenții, doctoranzii, cadrele didactice și cercetătorii vor putea circula fără opreliști. Ei își vor pune în comun expertiza, platformele și resursele pentru a furniza programe de învățământ sau module comune care să acopere diverse discipline. Aceste programe de învățământ vor fi foarte flexibile și vor permite studenților să își personalizeze educația și să aleagă ce, unde și când să studieze și să obțină o diplomă europeană. Universitățile europene vor contribui, de asemenea, la dezvoltarea economică durabilă a regiunilor în care sunt situate, întrucât studenții lor vor colabora îndeaproape cu întreprinderi, autorități municipale, cadre universitare și cercetători pentru a găsi soluții la provocările cu care se confruntă regiunile respective.

De asemenea, dintre cele 24 de noi alianțe acceptate în anul 2020, fac parte cele șapte universități românești, menționate mai sus. Aceste alianțe includ diverse tipuri de instituții de învățământ superior din statele membre UE, precum și din Marea Britanie, Islanda, Norvegia, Serbia și Turcia, de la universități de științe aplicate, universități tehnice și școli artistice de film și mass-media, până la universități comprehensive și axate pe cercetare. În total, bugetul disponibil pentru cele 24 de noi alianțe va fi de 287 de milioane de euro. Fiecare alianță va primi până la 5 milioane de euro prin programul Erasmus+ și până la 2 milioane de euro prin programul Horizon2020.

În ceea ce privește prezența instituțiilor de învățământ superior din România în clasamentele internaționale, Shanghai Ranking's - Global Ranking of Academic Subjects 2020 include, în primele 1.000 de poziții, Universitatea Babeș-Bolyai (Poz. 701-800, la nivel global).

De asemenea, în [Shanghai Ranking's Global Ranking of Academic Subjects 2020](#), la nivelul clasificării pe domenii de studii, din România mai sunt prezente încă 8 universități după cum urmează:

- **Universitatea “Babes-Bolyai” din Cluj-Napoca**, prezentă în clasamentele pentru domeniile: [Mathematics](#) (Poz. 401-500 din 500, la nivel global); [Physics](#) (Poz. 401-500 din 500, la nivel global), [Earth Sciences](#) (Poz. 401-500 din 500, la nivel global) și [Energy Science & Engineering](#) (Poz. 301-400 din 400, la nivel global);
- **Universitatea din București**, prezentă în clasamentele pentru domeniul: [Earth Sciences](#) (Poz. 301-400 din 500, la nivel global);

- **Universitatea Politehnica București**, prezentă în clasamentele pentru domeniile: [Electrical & Electronic Engineering](#) (Poz. 401-500 din 500, la nivel global) și [Physics](#) (Poz. 401-500 din 500, la nivel global);
- **Universitatea de Medicină și Farmacie “Iuliu Hațieganu” din Cluj-Napoca**, prezentă în clasamentele pentru domeniile: [Clinical Medicine](#) (Poz. 401-500 din 500, la nivel global) și [Medical Technology](#) (Poz. 301-400 din 400, la nivel global);
- **Universitatea de Medicină și Farmacie “Carol Davila” din București**, prezentă în clasamentul pentru domeniul: [Clinical Medicine](#) (Poz. 151-200 din 500, la nivel global);
- **Universitatea de Medicină și Farmacie “Victor Babeș” din Timișoara**, prezentă în clasamentul pentru domeniul: [Clinical Medicine](#) (Poz. 401-500 din 500, la nivel global);
- **Universitatea de Vest din Timișoara**, prezentă în clasamentul pentru domeniul: [Physics](#) (Poz. 301-400, din 500, la nivel global);
- **Universitatea Transilvania din Brașov**, prezentă în clasamentul pentru domeniul: [Physics](#) (Poz. 401-500, din 500, la nivel global);
- **Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară din Cluj-Napoca** prezentă în clasamentul pentru domeniul: [Veterinary Sciences](#) (Poz. 201-300, dintr-un total de 300 de universități de profil din lume).

Global Ranking of Academic Subjects, cunoscut și sub denumirea de Shanghai Ranking, este considerat ca fiind cel mai prestigios clasament al universităților lumii. Conform [Metodologiei](#), pentru a fi incluse în Shanghai Ranking’s Global Ranking of Academic Subjects 2020 universitățile trebuie să aibă un număr minim de articole științifice publicate în perioada 2014-2018, în reviste cotate ISI. Punctajul s-a determinat în baza a cinci indicatori: nr. de articole științifice publicate, nr. de citări, nr. de colaborări internaționale (articole care au și autori din alte țări), nr. de articole publicate în jurnale de top și nr. de premii obținute. În funcție de domeniile de cercetare în care sunt încadrate, conform Web of Science, jurnalele științifice în care sunt publicate articolele, peste 4.000 de universități din lume au fost ierarhizate în cadrul a 54 de domenii științifice.

Participări relevante în acțiuni ale Comisiei Europene

- **Reprezentare în grupul de experți ai Comisiei Europene constituit pentru monitorizarea absolvenților**

Ca urmare a noii [Agende a Uniunii Europene pentru Învățământul Superior](#) și a noii [Agende pentru competențe în Europa](#), Consiliul Europei a adoptat o [Recomandare pentru monitorizarea absolvenților](#) în Noiembrie 2017, prin care țările membre se angajează să colecteze informații de monitorizare în învățământul superior și în învățământul profesional și tehnic (VET).

Urmare Recomandării amintite cu scopul de a încuraja statele membre să dezvolte sisteme de monitorizare cuprinzătoare pentru absolvenții de nivel terțiar la nivel național și să îmbunătățească disponibilitatea datelor comparabile, în anul 2018 a fost lansat un [Sondaj Pilot Eurograduate](#), a fost finalizat un studiu de cartografiere a monitorizării absolvenților VET și a fost înființat un [Grup de Experți pe Monitorizarea Absolvenților \(2018-2020\)](#). Grupul de experți pentru monitorizarea absolvenților a fost creat ca un motor-cheie în realizarea acestei misiuni.

Cele patru grupuri de lucru au fost concentrate pe patru tematici specifice, după cum urmează:

1 – Dezvoltarea opțiunilor privind informațiile europene comparabile despre absolvenți (au fost examinate principalele metode de organizare a colectării de date din sectorul învățământului superior din Europa, fiind luate în considerare trei opțiuni și evaluate punctele tari și slabe ale acestora pentru sistemele naționale și de la nivel european);

2 – Colectarea de informații cu privire la cursanții și angajații absolvenți mobili (au fost analizate posibile metodologii pentru schimb de informații și monitorizarea absolvenților peste hotare, avându-se în vedere mobilitatea absolvenților, căutând modalități de colectare de informații unitare la nivelul spațiului european);

3 – Colectarea de informații cu privire la elementele de date administrative (au fost analizate informațiile administrative care sprijină sau pot sprijini sistemele de monitorizare a absolvenților în statele membre, pentru a fi identificați indicatorii care să constituie informații comparabile la nivel european);

4 – Principii și standarde ale VET (au fost organizate o serie de activități de învățare colaborativă în vederea identificării principiilor și standardelor care pot fi utilizate de către factorii de decizie pentru dezvoltarea și operarea sistemelor de monitorizare a absolvenților din sectorul VET).

În urma reuniunilor și discuțiilor desfășurate pe o perioadă de 18 luni și a demersurilor realizate la nivel european, național și regional, au fost elaborate o serie de recomandări ale Grupului de Experți pe Monitorizarea Absolvenților (2018-2020) care vizează implementarea unui sistem de monitorizare, în acord cu recomandările de față. În acest sens, sunt avute în vedere o serie de demersuri concrete menite să sprijine mecanismele identificate ca adecvate pentru monitorizarea absolvenților:

a) O abordare în etape care include atât un chestionar/sondaj (survey) european pentru monitorizarea absolvenților, cât și monitorizare pe bază de date din surse administrative

Pentru sectorul învățământului superior, Grupul de experți recomandă Comisiei Europene să colaboreze cu statele membre pentru a stabili o abordare în etape a monitorizării absolvenților. Se consideră că un chestionar/sondaj (survey) pentru monitorizarea la nivelul UE pentru absolvenții care au obținut o calificare oferită de instituțiile din sectorul învățământului superior este singura opțiune care ar genera date comparabile de monitorizare a absolvenților, în special pentru țările care nu au încă un sistem de monitorizare. Acest sondaj ar trebui să aibă loc cel puțin o dată la patru ani și statele membre ar trebui invitate să se implice (participare voluntară). Comisia Europeană ar trebui să încurajeze participarea în scopul obținerii graduale a unei acoperiri complete pentru toți membrii UE și ai SEE.

Dincolo de asigurarea unei eșantionări cât mai riguroase și corecte din punct de vedere statistic, este fundamental să se proiecteze corect chestionarul, să se asigure că „întrebările politice” relevante pot fi evaluate în mod corespunzător, chestionarul este coerent în toate statele membre și că se depun eforturi pentru asigurarea unei rate ridicate de răspuns în fiecare stat membru.

Grupul de Experți a estimat că, odată ce statele membre își exprimă interesul de a participa la proiectul de monitorizare a absolvenților, cele trei valuri de participări vor crește exponențial de la 50% la 100% la finalul celei de-a treia faze. De asemenea, au fost identificate o serie de întrebări aferente procesului de elaborare de politici, divizate într-o listă limită (necesar a fi furnizate de către

toate statele participante), o listă largă (acolo unde există posibilitatea furnizării acestora) și, în cele mai bune condiții, o „lista cea mai largă” (de asemenea, acolo unde este posibil).

Întrucât la nivelul unora dintre țările membre există implementate anumite sondaje privind monitorizarea, în diferite forme, a absolvenților, Grupul de Experți oferă recomandări suplimentare privind modelarea și implementarea acestor sondaje, după caz, în țările în care există deja implementate diferite forme de chestionare și monitorizare.

b) Consolidarea capacității și guvernanta în cadrul unei rețele europene

Se recomandă înființarea, acolo unde nu există, a unui Centru de Coordonare a Monitorizării Absolvenților sau un punct de referință, atât pentru învățământul superior, cât și pentru învățământul profesional și tehnic (VET). Acestea ar trebui să reunească organismele / organizațiile relevante și să implice partenerii sociali și părțile interesate pentru a sprijini dezvoltarea sistemelor de monitorizare a absolvenților.

De asemenea, se recomandă înființarea unui Secretariat european care să sprijine Centrele de coordonare, precum și crearea de către acesta și de către centrele de coordonare a unui Comitet Director pentru ghidarea implementării monitorizării. La nivelul Secretariatului, se recomandă înființarea unui grup de politici și a unui grup științific, iar la nivelul Comitetului Director să fie înființate: un grup de lucru pentru sondajul la nivel european, un grup de lucru pentru monitorizare pe bază de datele administrative și un grup de lucru pentru expertiză juridică.

Se recomandă ca autoritățile naționale (la nivel regional sau de sistem) să agreeze un calendar al implementării Recomandărilor Consiliului privind monitorizarea absolvenților, în sensul în care, până în anul 2025, 80% dintre state să implementeze întru totul Recomandările, iar până în anul 2030, acestea să fie implementate la nivelul tuturor statelor membre.

Toate aspectele menționate se vor regăsi în raportul final al grupului de experți care urmează a fi publicat până la finalul anului 2020, cel târziu începutul anului 2021.

• *Reprezentare în grupul online Distance Learning Network on Higher Education (Rețeaua virtuală de învățare la distanță în domeniul învățământului superior) pentru gestionarea aspectelor legate de continuitatea educației eficiente pe parcursul crizei COVID-19 creat de Comisia Europeană pe platforma Yammer*

Comisia Europeană prin Directoratul General pentru Educație, Tineret, Sport și Cultură (DGEAC) a creat un grup online pentru gestionarea aspectelor legate de continuitatea educației eficiente pe parcursul crizei COVID-19. Ministerul Educației și Cercetării a fost reprezentat în cadrul acestui grup printr-un reprezentant al Direcției Generale Învățământ Universitar. Obiectivul acestui grup a fost de a facilita dialogul și schimbul de experiențe între statele membre în domeniul învățământului superior, cu scopul de a asigura continuitatea învățării eficiente în timpul crizei COVID-19. Discuțiile din cadrul acestui grup s-au referit la efectul pe care pandemia de virus COVID-19 îl are în sfera învățământului internațional și totodată au fost prezentate o serie de resurse și informații utile dintre care menționăm:

- Una dintre primele măsuri luate de majoritatea guvernelor, pentru a evita răspândirea pandemiei, a fost închiderea întregului sistem de învățământ pentru activitățile față în față, de la grădiniță până la învățământul superior, înregistrându-se la nivel global

o schimbare către învățarea online și la distanță, dar soluțiile variază semnificativ de la o țară la alta.

- [UNESCO](#) și birourile sale sunt în fruntea eforturilor de coordonare a colectării datelor la nivel global, inclusiv actualizări privind efectele COVID-19 la nivel mondial, închiderea instituțiilor de învățământ și numărul de studenți afectați de acestea. UNESCO monitorizează situația prin instituirea mai multor măsuri pentru a aborda criza, care pot fi găsite accesând pagina următoare: <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse/webinars>, oferind informații despre platformele online disponibile, care vizează facilitarea învățării la distanță, precum și rapoarte naționale privind închiderea instituțiilor de învățământ și actualizarea hărții interactive cu cele mai recente date.
- Consiliul Europei a înființat o pagină web specifică dedicată [răspunsului COVID-19](#). Site-ul web acoperă o serie de subiecte de interes în ceea ce privește recunoașterea, oferind persoanelor posibilitatea de a avea [calificările recunoscute](#) chiar și în cazul acestei crize de sănătate publică și oferind o imagine de ansamblu a continuității furnizării de informații și servicii în domeniul recunoașterii oferite de [Centrele ENIC - NARIC](#). O secțiune a acestei pagini web este dedicată rolului pe care [lucrătorii din domeniul sănătății refugiaților îl pot juca în lupta împotriva COVID-19](#) și proiectului „[Pașaportul european al calificărilor pentru refugiați](#)”, coordonat de Consiliul Europei.
- Comisia Europeană și diferitele sale birouri oferă, de asemenea, informații, instrumente și resurse cu privire la impactul COVID-19 asupra educației. Comisia și Eurydice oferă o privire de ansamblu cuprinzătoare și foarte relevantă a răspunsului [sistemelor de învățământ din țările europene la COVID-19](#), de la școli primare la învățământ superior.

În anul universitar 2019-2020, Agenția de Credite și Burse pentru Studenți (A.C.B.S.) a asigurat cadrul strategic pentru desfășurarea în bune condiții a activității principale a instituției - organizarea și desfășurarea concursurilor naționale pentru obținerea bursei de studii/cercetare în străinătate. În acest sens, au fost aplicate prevederile programelor de burse deduse din protocoalele de colaborare internațională, din ofertele unilaterale primite din străinătate sau din actele normative emise de autoritățile române. Pentru ducerea la buna îndeplinire a prerogativelor agenției privind gestionarea bursei în străinătate, A.C.B.S. a menținut permanent legăturile cu misiunile României din statele primitoare, cu misiunile străine la București, cu Ministerul Afacerilor Externe, cu Direcția Generală Relații Internaționale și Afaceri Europene.

În mod concret, **în baza documentelor de colaborare bilaterală ale țării noastre și a ofertelor unilaterale primite** s-au organizat concursuri naționale pentru acordarea de burse pentru studii universitare și postuniversitare complete sau parțiale, pentru cercetare și pentru cursuri de vară în următoarele state: **Armenia, Azerbaidjan, Bulgaria, Cehia, China, Egipt, Grecia, Iordania, Italia, Luxemburg, Mongolia, Nigeria, Maroc, Mexic, Palestina, Polonia, Rusia, Serbia, Slovacia, Turkmenistan, Ungaria și Vietnam.**

Contribuția la dezvoltarea dimensiunii internaționale a învățământului superior românesc prin bursele oferite în străinătate în anul universitar 2019-2020 este completată de bursierii ale căror stagii se aflau în curs de derulare sau finalizare și care, pe parcursul anului universitar 2019-2020, au

contribuit la schimbul de bune practici și informații științifice între universitățile românești de proveniență și cele din străinătate, unde își desfășoară stagiul de bursă.

În România, aceștia erau studenți la Universitatea din București, Universitatea Politehnică din București, Școala Națională de Studii Politice și Administrative, Academia de Studii Economice, Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București, Universitatea Națională de Apărare Carol I, Universitatea Națională de Arte, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj Napoca, Universitatea de Vest din Timișoara, Universitatea Politehnică din Timișoara, Universitatea din Craiova, Universitatea „Valahia” din Târgoviște, Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești, Universitatea „Ovidius” din Constanța, Universitatea de Medicină și Farmacie Tg-Mureș, Universitatea „Transilvania” din Brașov, Universitatea Dunărea de Jos din Galați, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Universitatea din Pitești etc. În străinătate, aceștia efectuează stagii de bursă la universități din **Armenia, Belgia, Bulgaria, Cehia, China, Cuba, Egipt, Grecia, Iordania, Israel, Italia, Luxemburg, Mexic, Moldova, Polonia, Rusia, Slovacia, Vietnam.**

Din punct de vedere financiar, țara primitoare asigură bursa, adică ceea ce înseamnă taxe de școlarizare, cazare și masă, uneori și o anumită indemnizație lunară, iar statul român, prin A.C.B.S., asigură transportul internațional, din București până la locul de stagiu și retur, o singură dată pe an universitar, și un supliment, în valută, la bursa acordată de statul primitor.

De asemenea, au fost nominalizate și persoane care au participat la concursul organizat pentru **bursele de cercetare și formare postuniversitară și postdoctorală „Vasile Pârvan” la Accademia di Romania din Roma și „Nicolae Iorga” la Istituto Romeno di Cultura e Ricerca Umanistica din Veneția** pentru domeniile: istorie și științe sociale, arheologie, arhivistică, biblioteconomie, filologie clasică și modernă, istoria artei și arhitectură, literatură și studii literare, arte, științe economice și științe exacte. Acest tip de burse are o finanțare exclusiv națională, cu un quantum de 500 de euro lunar și cazarea gratuită la Accademia di Romania din Roma și la sediul IRCCU din Veneția.

Totodată, în baza **Convenției privind înființarea Institutului Universitar European de la Florența** la care România este parte din 2009, A.C.B.S. a finanțat o nouă bursă pentru un student român, în quantum de 1.260 de euro lunar, pentru efectuarea studiilor doctorale. În același timp au fost finanțați și bursierii din anii II și III de stagiu doctoral.

În perioada stagiilor în străinătate, bursierii români nominalizați de Ministerul Educației și Cercetării, prin A.C.B.S., au realizat și realizează cu succes transferuri de cunoștințe și informații științifice din și în mediile academice de la universitățile din străinătate, unde își desfășoară stagiile, contribuind la internaționalizarea învățământului superior românesc și, prin rezultatele remarcabile obținute la consolidarea profilului academic al țării noastre peste hotare.

Contribuția Programului Erasmus+

Prin programul Erasmus+, în anul 2019, s-a alocat învățământului superior din România un buget în valoare de 46.276.918 de euro pentru mobilități de studenți și cadre universitare și pentru Proiecte de parteneriat strategic, iar în anul 2020 un buget în valoare de 49.978.967 de euro. În program au fost implicate 72 de universități. Atât în 2019, cât și în 2020, un număr de 10.000 de studenți români au beneficiat de mobilități outgoing de studiu sau de stagii de practică în străinătate, în țările Programului.

Aceste date se referă la mobilități planificate, care, în mare parte, s-ar fi derulat în 2020; în realitate, din cauza pandemiei de Covid 19, doar un sfert dintre ele s-au derulat în format fizic. Toate contractele de finanțare din 2019 au fost prelungite, pentru a da posibilitatea efectuării în 2021 a tuturor mobilităților planificate.

În anul 2019, 4.500 de cadre universitare din România au beneficiat de mobilități de predare sau formare în țările Programului, iar în anul 2020, de asemenea un număr de 4.500 de cadre didactice. Aceste date se referă la mobilități planificate, care, în mare parte, s-ar fi derulat în 2020; în realitate, din cauza pandemiei de Covid 19, doar un sfert dintre ele s-au derulat în format fizic. Toate contractele de finanțare din 2019 au fost prelungite, pentru a da posibilitatea efectuării în 2021 a tuturor mobilităților planificate.

În anul 2019, 1.900 de studenți și cadre universitare, atât incoming, cât și outgoing, au beneficiat de mobilități în cadrul cooperării cu țări din afara Programului – acțiunea "International credit mobility", iar în anul 2020 numărul a crescut la 2.500 de studenți și cadre universitare. Aceste date se referă la mobilități planificate, care, în mare parte, s-ar fi derulat în 2020; în realitate, din cauza pandemiei de Covid 19, doar un sfert dintre ele s-au derulat în format fizic. Toate contractele de finanțare din 2019 au fost prelungite, pentru a da posibilitatea efectuării în 2021 a tuturor mobilităților planificate.

În privința parteneriatelor strategice în domeniul învățământului superior, în 2019 și 2020 s-a alocat finanțare pentru 31 de proiecte coordonate de universități din România. În plus, în anul 2020 s-au aprobat de la nivel centralizat de către Agenția Executivă pentru Educație, Audiovizual și Cultură (EACEA) din cadrul Comisiei Europene 7 proiecte de Universități Europene în care există ca partener și câte o universitate din România, și 32 de proiecte centralizate de mare anvergură, în care se regăsesc universități din România în calitate de coordonatori sau parteneri, în valoare totală de 21.700.000 de euro: Activități Jean Monnet, Alianțe pentru competențele sectoriale, Consolidarea capacității instituționale, Programe de masterat comune Erasmus Mundus. Rata generală de absorbție a fondurilor Erasmus+ este de 99,5%.

În anul 2020, pentru apelul din 2019 s-au finanțat 11 proiecte de mobilități și 5 proiecte de cooperare în domeniul învățământului universitar, cu o valoare totală de 1.560.463 de euro. Apelul 2020 a fost lansat pentru proiectele de mobilități în data de 19.10.2020, iar pentru proiectele de cooperare în data de 04.11.2020. Bugetul disponibil pentru cele 2 tipuri de proiecte este de 1.572.027 de euro.

CAPITOLUL III

DIRECȚII DE DEZVOLTARE A ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR PENTRU ANUL 2021

Dezvoltarea învățământului superior impune personalizarea și asigurarea calității procesului educațional pentru toți studenții, sistemul centrându-se pe nevoile beneficiarului, oferind experiențe de învățare autentice pentru fiecare tânăr, pornind de la profilul și înclinațiile acestuia, maximizându-se astfel potențialul fiecăruia.

Flexibilitatea sistemului de educație trebuie să fie în consonanță cu caracteristicile beneficiarilor și actorilor implicați: studenți, profesori, angajatori, comunități de învățare. Aceasta implică automat un nivel ridicat de adaptabilitate a sistemului, ce caracterizează simultan structuri și persoane (cadre didactice, studenți). Adaptabilitatea sistemului la schimbările externe și la tendințele viitorului presupune corelarea cu recomandările și practicile internaționale, respectându-se principiile eticii și integrității pentru toți membrii comunității educaționale, fructificându-se punctele forte ale sistemului educațional românesc.

Flexibilitatea și adaptabilitatea trebuie să se regăsească transversal în structura, politicile și normele sistemului de învățământ terțiar, aceste caracteristici influențând major performanța ulterioară a absolvenților, creșterea încrederii în sistemul educațional și recunoașterea internațională. Posibilitatea ca tinerii să poată opta pentru trasee flexibile în educație, implică existența unor mecanisme active și funcționale pentru înțelegerea anticipativă a nevoii de forță de muncă, ca structură, competențe și abilități cerute de dinamica tehnologică și socială și, implicit, a nevoii de formare inițială și formare continuă.

Finanțarea educației trebuie să se facă în raport cu strategiile asumate, cu performanțele înregistrate și nevoile existente pe piața forței de muncă, ținând cont de autonomia universitară, în corelație directă cu obiectivele formulate la nivel național și cu cele asumate de fiecare instituție de învățământ. Finanțarea trebuie să asigure resursele de învățare și infrastructură adecvată și pentru studenții cu diverse forme de dizabilitate sau cu cerințe educaționale speciale.

Totodată, trebuie să se asigure echitatea în sistemul de învățământ superior, la nivel de acces, participare și finalizare, dorindu-se reducerea pierderilor prin abandon școlar și absenteism, contând fiecare student, indiferent de mediu socio-economic, nevoi speciale sau de religie, etnie, opțiune politică sau orientare sexuală, formarea fiecăruia fiind esențială pentru societate. Pentru aceasta trebuie să existe un grad suficient de autonomie instituțională în gestionarea resurselor, bazată pe standarde minime de calitate. Suplimentar, trebuie să existe programe naționale de sprijin pentru studenții din medii dezavantajate.

În contextul în care întregul parcurs educațional are la bază dezvoltarea gândirii critice și creativității fiecărui student, etica și integritatea reprezintă valori care se cultivă și se respectă, existând regulamente clare care sancționează abaterea de la aceste valori. Cultura integrității se transmite atât prin comportamente și norme instituționale, cât și prin repere curriculare.

În învățământul terțiar normalitatea este reprezentată de implicarea studenților ca parteneri egali în toate procesele decizionale, alături de angajatori și reprezentanți ai societății în ansamblu. Trebuie să se realizeze o profesionalizare a managementului universitar, să se promoveze o guvernare orientată spre integritate, calitate și echitate, fapt ce implică crearea de programe de

formare inițială și continuă pentru managerii din educație, selectarea lor prin concurs și separarea managementului economic-administrativ de cel educațional.

1. Creșterea autonomiei universitare, concomitent cu creșterea răspunderii publice a universităților

- Creșterea treptată a procentului din PIB alocat pentru educație și cercetare, cu posibilitatea finanțării universităților din surse extrabugetare
- Finanțarea multianuală a universităților cu stimulare suplimentară pentru atingerea obiectivelor naționale din domeniul educației, a susținerii de programe de studii în domenii strategice, a activității antreprenoriale, pentru asigurarea calității educației
- Creșterea autonomiei în utilizarea veniturilor proprii
- Creșterea autonomiei universitare, a atribuțiilor și diversificarea rolurilor structurilor administrative și executive ale universităților, precum și creșterea ponderii studenților/angajaților/ reprezentanților autorităților publice locale în procesul decizional
- Implementarea unui sistem de recompense și sancțiuni, corelat cu un sistem de monitorizare și evaluare a transparenței decizionale și financiare a universității, în vederea asigurării responsabilității publice a acestora
- Flexibilizarea programelor de studiu astfel încât minimum 30% din totalitatea cursurilor să fie alese de către studenți din totalitatea cursurilor organizate în cadrul universității respective, fără a afecta trunchiul comun.

2. Dezvoltarea dimensiunii internaționale a învățământului terțiar

Se vor avea în vedere: mărirea numărului de studenți, cadre didactice și cercetători care provin din alte state; mărirea fondurilor naționale și internaționale alocate pentru cooperarea universitară și de cercetare; standardizarea și extinderea digitalizării procedurilor administrative instituționale; mărirea numărului de programe cu predare în limbi străine; deținerea de către toate cadrele didactice care predau în programe de studii în limbi străine a certificărilor de competență lingvistică.

Programele de mobilitate reprezintă o componentă esențială atât pentru studenți, cât și pentru profesori și cercetători, studenții având acces la semestre de studiu/cercetare în alte țări, iar profesorii și cercetătorii beneficiind de diferite programe de formare și/sau predare, respectiv cercetare în universități și laboratoare de cercetare europene/internaționale. Parteneriatele interinstituționale internaționale trebuie să permită organizarea de programe în cotutelă, studenți și profesori străini fiind activi în universitățile românești, studenți și profesori români beneficiind de mobilități în universități din străinătate. Totodată, dezvoltarea curriculară trebuie să ia în calcul evoluțiile științifice și tendințele din mediul internațional, cât mai multe programe de masterat trebuind să poată fi predate și într-o limbă de circulație internațională. Trebuie ca România să participe la programele europene de mobilitate cu o pondere din totalul beneficiarilor proporțională cu greutatea sa demografică în cadrul UE: 20% la nivel de licență și masterat, și de 90% pentru studiile doctorale. Simultan, cel puțin 5% din programele de studiu să se deruleze în comun cu alte universități europene sau internaționale. Se impun eforturi pentru a se atinge cât mai curând un nivel de accesare de către entitățile de educație

și cercetare românești de minimum 4% din totalul alocării de fonduri europene, pentru întărirea cooperării universitare și pe domeniul cercetării.

- Introducerea obligativității asigurării resurselor pentru ca fiecare student să poată beneficia de mobilitate externă pe durata studiilor masterale și doctorale și includerea finanțării perioadei de mobilitate în grantul de studiu/grantul doctoral
- Stimularea (financiară și prin intermediul indicatorilor de asigurare a calității) de către Guvern a universităților care: atrag studenți, cadre didactice și cercetători din alte state; susțin din resurse proprii programele de mobilități inclusiv participarea studenților în stagii de plasament internaționale de scurtă durată; se implică în dezvoltarea de universități europene/ rețele europene de universități; facilitează servicii de tip administrativ pentru studenții internaționali; dezvoltă programe de studii *double/joint-degree*, susținute de clarificarea cadrului legal pentru organizarea acestora; investesc în infrastructură care să susțină internaționalizarea educației; sunt implicate în demersuri de punere în comun a resurselor de cercetare cu alte instituții - de tipul „rețele europene de universități” - în vederea creșterii performanței și a vizibilității cercetării românești
- Implementarea unei strategii de marketing educațional și de promovare a învățământului superior românesc în conformitate cu un brand național și finanțarea acțiunilor de promovare a sistemului educațional românesc
- Alocarea responsabilității clare unei structuri de a coordona domeniul internaționalizării educației, de a dezvolta, a finanța și a implementa o strategie de promovare a învățământului superior
- Digitalizarea proceselor educaționale și flexibilizarea perioadelor de admitere și de studii cu asigurarea posibilității de a începe studiile mai devreme și de a le finaliza de îndată ce studenții au acumulat numărul necesar de credite
- Punerea în comun a resurselor universităților și ale institutelor naționale de cercetare cu performanțe deosebite, pentru a crea poli de cercetare finanțați adecvat și competitivi pe plan internațional.

3. Asigurarea calității educației, respectând misiunea universităților, recomandările și normele internaționale

Învățământul terțiar românesc trebuie să fie unul de înaltă calitate, să respecte principiile integrității și buneii guvernante, să fie conectat la mediul global, fapt care să permită existența unor instituții cu misiuni diverse, cu autonomie instituțională crescută, care să beneficieze de susținere și finanțare adecvate. Sistemul trebuie integrat cu alte sisteme educaționale europene, în condițiile emergenței unui spațiu educațional european competitiv pe plan global în atragerea de talente și resurse.

Ca obiectiv transversal, evaluarea studenților, încă de la admitere și până la finalizarea studiilor, trebuie să se facă în strânsă corelație cu profilul de învățare al studentului, rezultatele evaluărilor să exprime obiectiv dobândirea competențelor asumate de programul de studii, în baza eforturilor proprii constante depuse de aceștia, fiecare diplomă de absolvire/ titlu academic acordat(ă) fiind reflectat(ă) în activitățile desfășurate și în conținutul original produs pe parcursul ciclului de studii. Aceasta impune atât revizuirea și îmbunătățirea progresivă a proceselor de evaluare din

parcursul educațional al studenților, cât și dezvoltarea și activarea unui mecanism dinamic de reglare a proceselor educaționale pe baza evaluărilor rezultatelor învățării, precum și utilizarea sistemelor informatice (în procesul de evaluare și în cartografierea rezultatelor). O atenție deosebită trebuie acordată asigurării transparenței și corectitudinii evaluărilor prin combaterea fenomenului de plagiat. Totodată, în vederea creșterii pregătirii cadrelor didactice în domeniul evaluării teoretice și metodologice se impune reorganizarea sistemului de formare inițială și continuă a acestora.

- Implicarea tuturor actorilor din educație în actualizarea permanentă a sistemului de asigurare internă și externă a calității cu tranziția către un sistem de audit, care verifică mai degrabă dezvoltarea de competențe în raport cu calificarea obținută la absolvire, decât elementele de intrare/ input. Sistemul de asigurare a calității va implica studenții în toate procesele interne și externe și va cuprinde instrumente de corelare de informații despre gradul de atingere a indicatorilor propuși
- Clarificarea procedurilor de evaluare externă și demararea lor pentru: școlile doctorale; programele joint-/double- degree; programe derulate în universități europene; programele transfrontaliere deschise de universități din alte state pe teritoriul României. Aceste proceduri vor stimula creșterea autonomiei instituționale, flexibilizarea și diversificarea curriculară, tranziția către un curriculum bazat pe dobândirea de competențe, evaluarea metodelor de predare și a centrării pe student a educației, precum și contribuția la îndeplinirea obiectivelor stabilite prin strategiile naționale și prin asumările internaționale
- Internaționalizarea proceselor de asigurare a calității prin facilitarea evaluărilor transfrontaliere
- Creșterea responsabilității instituțiilor de învățământ superior în asigurarea externă a calității prin sporirea rolului asigurării interne a calității
- Transparentizarea tuturor proceselor de luare a deciziilor în domeniul asigurării calității, concomitent cu clarificarea rolurilor instituțiilor publice cu responsabilități în domeniu, astfel încât deciziile din domeniu să fie predictibile și ușor de urmărit de către beneficiarii lor și de către societate per ansamblu
- Dezvoltarea ofertei de cursuri opționale prin permiterea contractării de către studenți a unor cursuri, din oferta programelor altor facultăți, din aceeași universitate sau chiar din oferta altor universități.

4. Dezvoltarea cercetării în universități și creșterea performanțelor școlilor doctorale în condiții de transparență, etică și integritate academică

- Creșterea finanțării și diversificarea surselor de finanțare a cercetării în universități
- Finanțarea suplimentară a universităților conectate cu mediul economic, societatea și nevoile sale, care dovedesc creșterea aplicabilității lucrărilor de licență/ disertație/ doctorat pentru rezolvarea problemelor societății. Finanțarea poate veni atât din zona publică, cât și la inițiativa mediului privat sau a altor terți
- Modificarea politicilor de resurse umane din mediul universitar, astfel încât avansarea în cariera de cercetare să nu fie legată automat de progresul în cariera didactică
- Atragerea cercetătorilor afiliați la universitățile din străinătate către coordonarea de

doctorate în cadrul școlilor doctorale românești, precum și implicarea lor în consilii naționale și în procesele de evaluare a proiectelor de cercetare

- Evaluarea impactului și revizuirea periodică a instrumentelor de monitorizare, evaluare și sancționare a abaterilor de la etica și integritatea academică
- Evaluarea tuturor instituțiilor cu responsabilități în domeniul cercetării și implicarea celor performante în consorții pe domeniile de performanță, precum și reformarea celor neperformante, cu implicarea cercetătorilor afiliați universităților din străinătate
- Atragerea cercetătorilor români / a românilor cu studii superioare din diasporă.

5. Creșterea capacității universităților de a implementa politicile din domeniul învățământului terțiar (profesionalizarea managementului universitar)

- Înființarea și finanțarea cu prioritate a unor programe de studii specializate în managementul educațional, de calitate
- Dezvoltarea de instrumente suport (ghiduri de bune practici, oportunități de schimburi de experiență etc.) pentru managerii din învățământul terțiar
- Dezvoltarea, finanțarea, corelarea și implementarea de instrumente de colectare a datelor, pentru fundamentarea politicilor publice pe dovezi
- Extinderea Registrului Matricol Unic (RMU) și conectarea acestuia la date din REVISAL și la alte baze de date, pentru facilitarea urmăririi parcursului educațional și profesional al absolvenților
- Utilizarea datelor colectate din monitorizarea parcursului absolvenților pentru a fundamenta distribuția fondurilor publice alocate învățământului terțiar, alături de analizele de prognoză privind nevoile pieței muncii și a cererii candidaților.

6. Dezvoltarea unui sistem de învățământ terțiar echitabil care să sprijine accesul tuturor studenților la programe de studiu de calitate având ca țintă mărirea retenției școlare

Sistemul de învățământ terțiar trebuie să formeze cetățeni activi, cu valori europene, adaptați condițiilor economice și sociale, cu o cultură civică și democratică solidă, fiind încurajată creativitatea și demersurile inovative și antreprenoriale. Absolventul trebuie să dobândească un set de competențe diverse pe care să le dezvolte permanent, pe tot parcursul vieții sale. Sistemul de educație trebuie să asigure, în permanență condițiile ca studenții să-și dezvolte propriul potențial, ajutându-i să exceleze atât în domeniile spre care au înclinație, cât și în cele aflate în aria lor de interes.

O infrastructură educațională adecvată oferă fiecărui student șansa maximizării propriului potențial. Pentru atingerea acestui deziderat, grupele trebuie să fie dimensionate și dotate astfel încât să se poată acorda atenția necesară fiecărui student, oferindu-i contexte semnificative și motivante de învățare, încurajând reflecția și învățarea ca valori practicate pe parcursul întregii vieți, atât de către studenți, cât și de către profesori.

- Oferirea de pachete de sprijin potențialilor studenți cu risc crescut de abandon școlar: servicii de consiliere, cazare și masă gratuite, burse sociale și de performanță care să acopere cheltuielile și măsuri de suport pentru studenții cu dizabilitati etc.
- Monitorizarea, evaluarea și îmbunătățirea infrastructurii și a capacității universităților de a

integra studenți cu diverse dizabilități

- Crearea unui sistem de calitate de formare inițială și continuă a cadrelor didactice din învățământul superior
- Dezvoltarea de programe de licență profesională și de programe de studiu terțiar nonuniversitar, ca parte a demersurilor de dezvoltare a unor trasee educaționale alternative celui clasic, care să permită tuturor tinerilor atingerea potențialului personal.

Etape 2020-2021 în cadrul Proiectului privind învățământul secundar ROSE:

- continuarea implementării celor 201 proiecte din Schema de granturi necompetitive pentru universități;
- continuarea implementării celor 38 de proiecte din Schema de granturi pentru universități Centre de învățare;
- semnarea acordurilor de grant pentru 46 de proiecte din cadrul Schemei de granturi competitive Sprijin pentru studenți, cu condiția primirii creditelor de angajament necesare (aprox. 32,04 mil lei);
- acordarea primei tranșe (avans) pentru proiectele semnate în cadrul Schemei de granturi competitive Sprijin pentru studenți, cu condiția primirii creditelor bugetare necesare (aproximativ 6,5 mil. de lei).

7. Continuarea implementării apelurilor de proiecte POCU și finalizarea și lansarea Programului Operațional Educație și Ocupare (POEO)

- Realizarea de activități de extindere a învățământului terțiar nonuniversitar, prin susținerea financiară a dezvoltării și pilotării de programe noi de studii adresate cursanților din colegiile universitare
- Realizarea de activități de formare a competențelor antreprenoriale la studenți și de activități de formare a competențelor antreprenoriale la studenți doctoranzi și cercetători postdoctorat
- Implementarea de programe de învățare la locul de muncă pentru studenți.

POEO urmărește să valorifice potențialul uman, în condiții de echitate, prin creșterea relevanței sistemelor de educație și formare pentru piața muncii, în contextul utilizării și dezvoltării competențelor digitale și antreprenoriale și promovării unui mediu stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții. În contextul obiectivului de politică 4 - „O Europă mai socială” obiectivul general al POEO este de a contribui la crearea unei Români mai sociale cu acces egal la ocupare durabilă, de calitate, la un sistem de educație relevant pentru piața muncii și stimulativ pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Pentru anul 2021, primul an din noua generație de program Erasmus+ 2021-2027, prioritățile politice ale UE pentru toate tipurile de proiecte sunt: incluziunea socială, digitalizarea și sustenabilitatea.

Cadrul legislativ care guvernează educația trebuie să fie stabil, astfel încât să permită planificarea pe termen lung, minimizarea birocrăției și încurajarea inițiativei și autonomiei fără a periclita calitatea actului educațional. Responsabilitățile administrative trebuie să fie clar definite, fără a exista viduri legislative sau suprapuneri de responsabilitate, un obiectiv central al guvernării politice fiind limitarea, până la eliminare, a intervențiilor și schimbărilor care nu sunt fundamentate

pe date și studii de impact.

Învățământul superior românesc trebuie să respecte principiile integrității și buneii guvernante, să fie conectat la realitățile sociale și economice globale, beneficiind, în acest sens, de autonomie instituțională crescută, de susținere și finanțare adecvată. Universitățile trebuie să răspundă așteptărilor societății, ale beneficiarilor educației, într-o manieră incluzivă și transparentă, fiecare instituție de învățământ superior contribuind la atingerea obiectivelor strategice ale țării în domeniul educației și cercetării.

ANEXĂ - Lista de abrevieri

ANC – Autoritatea Națională pentru Calificări
ANS – Platforma națională de colectare a datelor statistice pentru învățământul superior
ANFP – Agenția Națională a Funcționarilor Publici
ANOFM – Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
ANPCDEFP – Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniu Educației și Formării Profesionale
ARACIS - Agenția Română pentru Asigurarea Calității în Învățământul Superior
ASEM - Asia-Europe Meeting
BIRD – Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare
CE – Comisia Europeană
CEDEFOP – European Centre for the Development of Vocational Training
CEEPUS – Central European Exchange program for University Studies
CNAS – Casa Națională de Asigurări de Sănătate
CNATDCU - Consiliul Național de Atestare a Titlurilor, Diplomelor și Certificatelor Universitare
CNC – Cadrul Național al Calificărilor
CNCIS – Cadrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior
CNFIS - Consiliul Național pentru Finanțarea Învățământului Superior
CNSPIS - Consiliul Național de Statistică și Prognoză a Învățământului Superior
CVT - Continuing Vocational Training
EHEA – European Higher Education Area
ECTS - European Credit Transfer and Accumulation System
ENQA – European Association for Quality Assurance in Higher Education
EQAR – European Quality Assurance Register
EUA - European University Association
EUROSTAT – Oficiul de Statistică al Comisiei Europene
FDI – Fondul de dezvoltare instituțională
FESI – Fondul European Structural și de Investiții
FMV – Facultatea de Medicină Veterinară
FSE – Fondul Social European
HE – Higher Education
HG – Hotărâre a Guvernului
ÎÎS – Instituții de învățământ superior
IMI - Sistemul de Informare al Pieței Interne
INS – Institutul Național de Statistică
IOSUD - Instituție organizatoare de studii universitare de doctorat
IPT – Învățământ Profesional și Tehnic
ISE – Institutul de Științe ale Educației
ISCED - The International Standard Classification of Education
IUE – Institutului Universitar European de la Florența
LTE – Association of Language Testers in Europe
MCSI – Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale
MEC – Ministerul Educației și Cercetării
MEN – Ministerul Educației Naționale
MFP – Ministerul Finanțelor Publice
MMJS – Ministerul Muncii și Justiției Sociale

MT – Ministerul Transporturilor
NBCC Romania - National Board for Career Counselling
OCDE - Organisation for Economic Cooperation and Development
OG – Ordonanță de Guvern
OM - Ordin de Ministru
OUG – Ordonanță de Urgență a Guvernului
POCA – Programul Operațional Capacitate Administrativă
POCU – Programul Operațional Capital Uman
PODCA - Programul Operațional pentru Dezvoltarea Capacității Administrative
RCC – Regional Cooperation Council
REI – Registrul Educațional Integrat
RMU – Registrul Matricol Unic
RMUR – Registrul Matricol al Universităților din România
RNC - Registrul Național al Calificărilor
RNCIS - Registrul Național al Calificărilor din Învățământul Superior
RNCP – Registrul Național al Calificărilor Profesionale din România
RST – Recomandările specifice de țară
SAPM – Platforma Studenți, Absolvenți și Piața Muncii
SEE - Spațiul Economic European
SEEC - The South-East European Cooperation Process
SEIS- Spațiul European al Învățământul Superior
SUERD - Strategia UE pentru Regiunea Dunării
SMIS – Sistemul Unic de Management al Informației
SNIE - Sistemul Național de Indicatori pentru Educație
SNSPA – Școala Națională de Studii Politice și Administrative
UE – Uniunea Europeană
UEFISCDI – Unitatea Executivă pentru Finanțarea Învățământului Superior, a Cercetării, Dezvoltării și Inovării
USAMVET – Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară.